ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4298 14/27 ԱՊՐԻԼ 1900 ՈՒՐԲԱԹ 27 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1317 ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4298

دوغريدن دوغرويه غلطه ده (آرەولك) غزته سی ادارەخانه سنه

ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան.

Les annonces sont reçue
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան,	140	Ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ.	70	»
» » » »	եռամսեայ.	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան.	40	Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ.	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրշի փուլը 100 ղրշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ամէն բանի համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԼԵԶՈՒԻ ԽՆԴԻՐԸ

Չը կայ ազգ, որ չը մտածէ իր մայրենի լեզուն հարստացնելու, զարգացնելու մասին։ Նոյն իսկ այնպիսի հարուստ համաշխարհային լեզու որպիսին է Ֆրանսիականը, քանի քանի անգամ նկատուել է իբրեւ ժամանակի պահանջներից յետ մնացած, աղքատացած, եւ ամբողջ շարժումներ են տեղի ունեցել՝ նրան նոր, կենսունակ ու թարմացնող հիւթեր հաղորդելու համար. դեռ նորերումս, Ֆրանսիացի մի գիտնական պահանջում էր, որ լեզուն աւելի պարզ ու հեշտ ձեւեր ընդունէ, որպէս զի դատապարտուած չը լինի իր առաջնութիւնը միջազգային ասպարէզում տալ ուրիշ լեզուներին։ Եւ եթէ թողնենք Ֆրանսիան, կը տեսնենք, որ համարեա ամէն մի երկրում կայ նոյն եւ աւելի մեծ չափով հոգացողութիւն մայրենի լեզուի մասին։ Հէնց այն հանգամանքը, որ մենք, Հայերս էլ, չը նայած մեր յետամնացութեան, մեր մտաւոր խեղճութեան, ջանքեր ենք անում մեր գրական լեզուն որքան կարելի է մշակուած ձեւերի մէջ դնելու, չէ՞ ցոյց տալիս, որ երեւոյթը համաշխարհային է, չէ՞ ցոյց տալիս որ ամէն մի առաջադիմող ազգ պիտի իր հետ տանէ լեզուի ռէֆորմի անսպառ պահանջը։

Ինչպէս գոհացում տալ այդ պահանջին։ —Այս հարցի առջեւ մի զարմանալի միանմանութիւն ենք նկատում ամէն տեղ։ Ուր որ հարց է լինում լեզուն հարստացնելու, կենդանացնելու մասին, իսկոյն առաջ է գալիս լեզուագէտների մի ժողով, մի ակադեմիա, ուր փորձով եւ գիտութեամբ օժտուած մարդիկ կանոններ են մշակում բազմակողմանի, խորխորատ խորհրդակցութիւններից յետոյ եւ այս լոյս են հանում իբրեւ օրէնսդրութիւն, պարտաւորեցնում են ամէնքին հպատակուել դրան, եւ ահա այդպիսով լեզուն ստանում է այն, ինչ ցանկալի է համարւում ամէնքի կողմից։ Այդ քան բարձր հեղինակութեան վրա ամէն տեղ են աչք տնկում, եւ սակայն, վերջ ի վերջոյ դուրս է գալիս, որ լեզուն հարստացնելու, կենդանի եւ աշխոյժ դարձնելու համար չը պէտք է դիմել ակադեմիաներին, այլ պանդոկները, սրճարանները եւ այլ այսպիսի տեղեր, ուր ժողովուրդն է համախմբւում։ Այս միտքը յայտնուել է Ֆրանսիայում դեռ այն ժամանակ, երբ կեղծ-կլասիքականութիւնը տեղի էր տալիս նոր ուղղութեան։ Եւ այնուհետեւ, մի եւ նոյն այդ հասկացողութիւնը ղեկավարել է այն բոլոր մարդկանց, որոնք կարողացել են լեզու կենդանացնել։ Անցեալ օրերում Պետերբուրգում, գիտութիւնների ակադեմիայի մի նիստում, նոր ընտրուած պատուաւոր ակադեմիկոս եւ յայտնի գրող Գ. Կոնի մի ճառ արտասանեց, որի մէջ ասաց թէ լրագրութիւնը փչացնում է լեզուն։ Այդ միտքը բողոք յարուցեց Ռուսաց մամուլի մէջ, որ, ընդհակառակը, գտնում է որ մամուլը մեծ ծառայութիւններ է մատուցանում լեզուին։

-Լրագրական լեզուի դէմ գործած յարձակումների մէջ—ասում է ռուս թերթերից մէկը,—մենք տեսնում ենք մի պարզ թիւրիմացութիւն։ Մեր խորին համոզմունքով, ոչ մի բան այնպէս չէ նպաստում լեզուի տարածման, ամրացման եւ հասարակին, ինչպէս մամուլը։ Նրա կենդանի եւ անմիջական շփումը իրականութեան հետ ստեղծում է գաղափարների եւ պատկերների այն հարուստ շտեմարանը, որի օգնութեամբ միայն կարելի է հասնել լեզուի, իբրեւ ժողովրդական մտքի մեծ արտայայտիչ, զարգացման։ Անցել է այն ժամանակը, երբ զանազան Հորացիոսներ, որոնք մեկենասների հաշւով էին ապրում, ինը տարի նստում էին իրեց գրական ոճը յղկելու համար. այժմ կեանքը չէ սպասում, լեզուն էլ նրա հետ է եւ, փոքր կորցնելով իր գեղական յղկած արտաքինը, ընդունում է ուժի եւ արտայայտութեան անփոխարինելի յատկութիւնները։

Եւ այսպէս, կեանքին, ժողովրդին մօտենալը—ահա այն աղբիւրը, որտեղից լեզուն կարող է եւ պիտի անսպառ գանձեր ստանայ։ Ոչ թէ կանոններ, ոչ թէ հրամաններ ու գրած հրահանգներ — ամէնից առաջ այդ չէ հարկաւոր. ամէնից առաջ հարկաւորը այն է, որ կեանքը իր բազմակողմանի երեւոյթներով արտայայտութիւն գտնէ գրականութեան մէջ, հաղորդէ նրան իր ուժն ու կենսունակ ճկունութիւնը։ Լեզուն կը զարգանայ, կը հարստանայ, իր համար ձեւեր կը մշակէ, նա ինքը կը դառնայ իր ռէֆորմատորը, ինքն առաջ կը բերէ օրէնքներ իր համար։ Մեր մէջ ամէն մէկը, որ դիցուք, «սեղմազգեստ» բառ հնարելու չափ իմաստութեան է հասել, վրդովւում է, երբ ժողովուրդը, առօրեայ կեանքը թողնում է այդ արուեստական բառը եւ «Փրակ» է գործ ածում։ Մեզ ասում են, թէ հայոց լեզուն այնքան ճոխ եւ հարուստ է, որ ոչինչ փոխառութիւն նրան հարկաւոր չէ. եւ ահա տեսնում ենք հին ձեւերի, շինծու, արտայայտութիւնից զուրկ բառակոյտերի մէջ սեղմուած մի լեզու, որ արհեստական միջոցներով հեռացվում է ժողովրդից, մտնում է այնպիսի դրութեան մէջ, որ անմարս, անհասկանալի, գուցէ եւ խորթ է դարձնում նրան։ Դէպի ժողովուրդ, դէպի պարզութիւն։

* *
*

Իսկ փողոցային, չարչիական մամուլը շարունակում է իրան արժանի հարուածները ստանալ ինքն իրան յարգող, մաքրասէր մամուլի էջերից։ Կարելի՞ է բանակռիւ մղել այնպիսի լրագիրների դէմ, որոնք ամօթ ու պատիւ չունեն, որոնց պաշտածը մի բարոյացուցիչ ուղղութիւն, մի որոշ սկզբունք չէ, այլ Փիգլեարութիւնը, որոնք խօսքի դիմաց ապուշներին յատուկ ծամածռութիւններ են գործում եւ որոնց համար գրականութիւնը նոյնն է, ինչ ցիրկի կլոունի համար այն տեղը, ուր նա կարող է սրախօսութիւններ անել, ծիծաղցնել։ Նոյն լրագիրը, խօսելով այդ մասին, ասում է, որ այդպիսի բանակռիւ անհնարին է. փողոցային աղայի հետ չէ կարելի վիճաբանութիւն սկսել, քանի որ նա կարող է վերցնել քարի մի կտոր եւ խփել ձեր գլխին ետեւից։

Փողոցային թերթերը, որոնք իրանց բարեկեցութիւնը հիմնում են մասխարայութեան վրայ եւ ամէն մի լաւ, սուրբ բան ծաղրելու վրայ, չեն կարող խրատել ամբոխը եւ ղեկավարել հասարակական կարծիքը։ Այդ թերթերը կարող են բոլէական աջողութիւն ունենալ, ինչպէս աջողութիւն է ունենում կաֆէ շանտանի կուպլետիստը, բայց հասարակութիւնը, ձանձրանալով ողորմելի ծամածռութիւնից, շուտ եւ վճռական կերպով երես է դարձնում նրանցից, վախենալով թաթախուել այն ցեխի մէջ, որով լի են նրանց էջերը։

Ի վերջոյ, լրագիրը մի շատ հաւանելի միտք է յայտնում։ Նա ասում է, որ շատ լաւ կը լինէր կազմել գրագէտների մի ընդհանուր ժողով, որ կարող կը լինէր քննել վաղուց հասունացած մի շարք գրական հարցեր։

Պէտք է, որ համաժողովը բացատրէ թէ ով ունի բարոյական իրաւունք գրականագէտ անուանվելու եւ ով է անարժան այդ պատուաւոր կոչման. պէտք է, որ համաժողովը որոշէ մի գիծ, որ բաժանում է մի մարդուն, որ գրում է միայն այն պատճառով, որ գրելու մի հասարակ ընդունակութիւն ունի, այն մարդուն, որ ունի որոշ պաշտօն հայեացք եւ որ նա աշխատում է իբր հրապարակագիր։

Եւ իրաւ, ինչո՞ւ փաստաբանները, բժիշկները պիտի ունենան իրանց էտիկան, եւ միայն գրողները չը պիտի ճանաչեն ոչինչ սանձ. ինչո՞ւ չգտնել այն սահմանները, որոնք համապատասխան են մամուլի, գրականութեան բարձր նշանակութեան։ Գրականութիւնը փէշակ դարձրած չարչիները, մակլէրները, որդրուկները պէտք է, վերջապէս, հեռացվեն այն ասպարէզից, որը միայն կեղտոտում են նրանք։ Մի այսպիսի մաքրող գործ որքան բարերարութիւն կանէր մանաւանդ հայոց մամուլին եւ գրականութեան...

Լ.

ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ ԲԱՐՔԵՐ

Ժամանակէ մը ի վեր մեր հայ բողոքական եղբայրներուն մէջ մէկէ աւելի ուշագրաւ խնդիրներ կը յուզուին բաւական սաստկութեամբ որոնց տեղեակ ըլլալու են ամէն անոնք որ այդ առթիւ եղած հրատարակութիւններուն ուշի ուշով հետեւելու հետաքրքրութիւնը ունեցած են։ Իմ միտքս սակայն Արեւելքի ընթերցողներուն ներկայացնել չէ վէճի առարկայ եղող խնդիրները, ոչ ալ անոնց նկատմամբ կարծիք յայտնել, այլ մատնանիշ ընել մեր բողոքական եղբայրներու նկարագրին մէկ տարօրինակ երանգը որ այդ բոլոր վէճերէն դուրս կը ցայտէ։

Բողոքական Հայերը, զարմանալի է, որ օրէ չէչտուած պահպանողականութեան մը ձգտիլ կը թուին։ Այսօր մեր ու բողոքական Հայերու նկարագիրները բաղդատելով՝ կարելի է ապացուցանել այս պարագան։ Մենք, հակառակ մեր ուրիշ թերութիւններուն զոր միշտ խոստովանելէ չենք զգուշանար երբեք, գէթ շատ անկեղծ ենք. մեր իսկական գոյնը, նկարագիրը, գէշ կողմերը մանաւանդ, պարտկել չենք գիտեր ու չենք կրնար. այն ենք գրեթէ՝ ինչ որ կ'երեւանք։ Ու յետոյ, մեր մէջ քննադատութեան ոգին շատ զարգացած է. ամէնքս ալ՝ առանց վերապահութեան, ամէնէն խիստ լեզուով չենք քաշուիր քննադատելէ ի հարկին մամուլ, եկեղեցականութիւն, եկեղեցի, կրթական որ եւ է պաշտօնէութիւն կամ հաստատութիւն, եայլն, եայլն։ Ու ոչ ոք անսովոր բան մը կը տեսնէ ասոր մէջ. Ու եթէ, հակառակ այս երեւոյթին, տակաւին յոռի եւ քննադատելի կողմեր ունենալէ դադրած չենք, սակայն չի նշանակեր սակայն թէ այդ քննադատութիւնները իրենց օգուտն ու բարերար ազդեցութիւնը ունեցած չեն մեր ընդհանուր բարքերուն վրայ։ Բայց բողոքական Հայերուն մէջ իրերը այնպէս չեն։ Անոնց մէջ երեւոյթներու պահպանման ամենամեծ կարեւորութիւն կ'ընծայուի ու այս բանին նախանձախնդիր են տգէտներն ալ, ամէնէն զարգացածներն ալ քիչ բացառութեամբ։ Տեսակ մը ձեւական բարեպաշտութեան հով կայ ամէնուն վրայ ալ անխտիր։ Իսկ իրենց միսիոնարները, քարոզիչները ու նուիրագործուած կարգ ու սարքերը պարզապէս անքննադատելի են։ Ու եթէ իրենց մէջէն այդ աւանդութիւնը թօթափած մէկը ելլէ ու համարձակութիւն ունենայ զոր օրինակ, ըսելու կամ գրելու թէ Աւետաբեր անգլիերէնէ թարգմանուած թերթ մըն է լոկ, թէ մեր համբաւեալ զարգացումն ու ընթերցասիրութիւնը շա՛տ սահմանափակ ու միակողմանի է, թէ մեր հոգեւոր երգերը ողորմելի են թէ՛ իմաստի, թէ՛ տաղաչափութեան տեսակէտով, կամ թէ միսիոնարներու շուրջը սլքտացող կամ անոնց հովանիին տակ ապրող «դէմքեր» նկարագրէ սուր դիտողութեամբ մը, ահա այն ատեն ամբողջ բողոքական հասարակութիւնը, քիչ բացառութեամբ, իրեն դէմ կը հանէ, որուն մէջէն ամէնէն զարգացած ու լուսամիտ կարծուածները անգամ «բողոք» չեն թողուր որ չտեղացնեն խեղճ քննադատին գլխուն։

Այս ամէնքը սոսկ կարծիքներ չեն որ կը յայտնեմ այլ դեռ քիչ ատեն առաջ տեղի ունեցող իրողութիւններու վրայ հիմնուած տխուր ճշմարտութիւններ. Կը զարմանամ թէ մեր ազգին այս ամէնէն առաջդիմական հատուածը, որ ամէնէն լուսամիտը ըլլալու համբաւը ունի եւ այնքան բազմաթիւ զարգացած անհատներ կը համրէ իր մէջ եւ որ ամէն բանէ առաջ բողոքական է, ինչպէս չի կրնար հանդուրժել բողոքի ու քննադատութեան եւ այնքան կոյր փարումով կապուած կը մնայ կանխակալ համոզումներու։ Յայտնի կ'երեւայ թէ բողոքական հասարակութիւնը խորապէս կրած է միսիոնարական բարքերու ազդեցութիւնը որմէ կրցած չէ դեռ ինքզինքը ազատել, տէր դառնալու համար ինքնուրոյն անհատականութեան մը եւ ժամանակի ընթացքին հետ քայլ առնելու համար ճշմարիտ զարգացման ճամբան։

Որչափ ատեն որ այս վսկած բարքերը մէջտեղ մնան, բնականաբար մեր բողոքական եղբայրներէ շատերուն համար դեռ երկար ատեն դժուար պիտի ըլլայ առանց անկեղծ չէչտումի մը խոստովանիլ թէ իրենք ալ քննադատելի բարքեր ունին վերջապէս եւ նուազ խստասրտութեամբ լսել եղած քննադատութիւնները որոնք ի հարկէ ճշմարտութիւններ ալ կրնան պարունակել։

ՅՈՎՀ. ՓԱԶԱՆՃԵԱՆ

Թոքատ

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԸ

Մանկապարտէզի անուան ծագումը. — Անոր կազմակերպութիւնը. — Մայրերուն պարտականութիւնը մանկապարտէզին հանդէպ — Ֆրէօպէլի նուէրները եւ իր դրութեան ընդհանուր սկզբունքները. — Բարոյական եւ Ֆիզիքական զարգացում:

Դ

«Այսօրուան տղաքը վաղուան մարդիկն են»

Ֆրէօպէլի կրթութեան ընդհանուր սկզբունքները կրնան բովանդակուիլ հետեւեալ երեք գլուխներուն մէջ. «Համարձակ զարգացում», «աշխատութիւն զարգացման համար», եւ «միութիւն զարգացման»։

1.— Բնութեան մէջ ուր ամէն ինչ լայնօրէն կը գործէ, անընդհատ, եւ անարուեստ կերպով զարգացման համարձակութիւնը կը չէչտուի ամենուրեք։ Բոյսերու մէջ աճեցման ազատութիւնը միայն կարելի է հոն ուր սխթեմաթիք զարգացումով վրդովուած չէ եւ աճեցման պէտք եղած պայմանները ուշադրութեան կ'առնուին։ Եթէ կատարեալ զարգացման պէտք ունենան, պէտք է յատուկ խնամքի եւ ուշադրութեան առարկայ ըլլան։ Այն տունկերը որոնք մութ նկուղներու մէջ փակուած են կ'այլասերին եւ կը մեռնին եւ մարդկային բնութիւնը, որ խնամքի եւ ուշադրութեան պէտք ունի մանաւանդ իր առաջին շրջաններուն մէջ, կ'այլասերի եւ կը մեռնի ինք ալ։ Տղաք, եթէ անտառի մը վայրի անասուններուն մէջ կրթուին, իրենք ալ գրեթէ անասուններ պիտի ըլլան, եւ հազիւ մարդկային էակին նմանութիւնը պիտի կրեն։

«Կրթութիւնը մշակեալ հող մըն է. կրթութեան կը վերաբերի ջնջել կամ զարգացնել լաւ հունտը. կրնայ ըլլալ որ ժառանգական միտումներ ըլլան անոնց քով, որոնք նախ զօրաւոր են, զորս կրթութիւնը պիտի տկարացնէ, եւ, փոխադարձաբար, կրնայ ըլլալ տկար միտումներ ալ զորս պիտի զօրացնէ։ Երբեք կարելի չէ ծնուցանել տղուն մէջ այն բանը՝ որուն հունտը չունի ան, բայց կարելի է զարգացնել, ուղղել, դասակարգել այն միտումները որոնք, առանց այս լուսամիտ միջնորդութեան, միայն անուանական կերպով զօրաւոր պիտի ըլլային առանց գործելու, եւ կամ չափազանցեալ պիտի ըլլային»։

Մարդկային բնութեան բարձրագոյն աստիճանին մէջ՝ ամէն գործարանաւոր զարգացման յաւիտենական սկզբունքները գործածելով է միայն որ մարդկային էակին մէջ համարձակ զարգացման թելը պիտի գտնուի։ Ֆրէօպէլ այսպէս կը հասկնայ։ Միա՛յն հոն՝ ուր կարգ, կանոն ու բարոյականութիւն կը տիրէ ուր սէրը եւ կարգապահութիւնը առաջնորդող զօրութիւններ են, միա՛յն հոն կրնայ ըլլալ մարդկային հոգիին համար լայն զարգացում։

2.— Ֆրէօպէլ կ'ըսէ. «Մարդս սահմանուած է ինքնիրեն զարգանալու իր իսկ գործունէութեամբ, հասնիլ տակաւ ինքնաճանաչութեան աւելի բարձր աստիճանին»։ Այսպէս իր յատուկ ճիգերուն, իր յատուկ աշխատութեան. անձնական գործունէութեան միջոցաւ է որ տղան կրնայ ինքզինքը միայն զարգացնել, իր մարդկային բնութեան համաձայն, մինչեւ որ հասնի, իր բովանդակ զօրութեամբ իր ճշմարիտ Եսը։ Ըստ Ֆրէօպէլի, մարդս կը ծնի կենդանիէ մը աւելի տկար եւ անօգնական, որպէս զի արտաքին աշխարհի հետ ընդդիմահարութեամբ, կարող ըլլայ զարկ մը տալ իր ներքին զօրութեան։ Տղայ մը չի կրնար քալել սորվիլ առանց ճիգի եւ առանց խառովելու. հազար անգամ կրկնուած փորձերէն վերջն է որ կը սորվի ան ինքզինքը հասկցնել տալ, այսինքն՝ խօսիլ։

Բայց եթէ տղուն ճիգերն ու ջանքերը իրենք իրենց թողուին, շատ հեռուն պիտի իյնան իրենց բնական նպատակէն, ու այն ատեն կրթութիւնը պէտք է գայ անոնց օգնութեան եւ առաջնորդութեան եւ հաստատէ բարեկարգութիւն եւ հակակշիռ այս թէ ոչ քմահաճոյքը պիտի մտնէ եւ խառնաշփոթութիւն առաջ պիտի գայ։

Ինչ որ Ֆրէօպէլի Մանկապարտէզին համար նոր կրնայ կոչուիլ՝ այն գործնական միջոցներն են զորս գտաւ եւ գործածեց մարմինը, հոգին եւ միտքը, կամքը, զգացումները եւ հասկացողութիւնը կրթելու եւ զարգացնելու Բնութեան օրինաց համաձայն։

Այն ամէն նիւթերը զորս տղոց առջեւ կը դնէ, ամբողջ խաղալիկները, այնպէս մը հնարուած յարմարցուած են որ բնական, անծին, ներքնամղումով մը ճակատ առ ճակատ կու գան գործունէութեան հետ ու ճիշդ կարգի կանոնի դրուած շարունակութեան մը մէջ, կը համապատասխանեն հոգւոյն պարբերաբար զարգացման ամէն մէկ աստիճանին։ Տղան այսպէս կ'առաջնորդուի դիւրին, պարզ աստիճաններով կաղապարելու, արտա-

—)(4)(—

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՍՆՆԴԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բ. Բաղադրութիւն սնունդի եւ մարդկային գործարանաւորութեան

Կենդանական ջուրի մէկ ուրիշ մասը ֆիզիքապէս եւ քիմիապէս միացած է մարմնոյ մասերուն հետ։ Այսպէս մկանային հիւսուածը կը պարունակէ մերձ 75 % ջուր, առանց որուն չէր կրնար ունենալ փափկութիւն առաձգութիւն, եայլն։ Ջուրը շարունակ կը հեռանայ մարմնէն՝ շունչին հետ, գոլորշիացմամբ՝ մորթի վրայէն եւ կամ մէզի ու կղկղանքի հետ։ Այս կորուստին քանակութիւնը, չափահաս մարդոց մօտ, օրը 2-3 լիտր կը համարուի։

Ծարաւի զգացումը կ'ունենանք երբ ջուրը հետզհետէ կը նուազի հիւսուածներուն մէջ։ Այս պէտքը կը լեցուի ըմպելի ջուրով, ոգելից ըմպելիներով կամ սննդական նիւթերով, որովհետեւ մեր բոլոր սնունդները ջուր կը պարունակեն —միսը՝ ունի 70-80 %, կաթը՝ 87-90 %, հացը՝ 30-40 %, արմատաբոյսերը, բանջարեղէնը եւ պտուղները՝ 75-90 %, ոգելից ըմպելիները (գինի եւ գարեջուր) 86-90 % ջուր։

5. Հանքային նիւթեր.—Ասոնք կը կազմեն մարդու կմախքին գլխաւոր մասը։ Ոսկորները կը բաղկանան մինչեւ 70 % հանքային նիւթերէ, ասոնց մէջ առաջին տեղը կը գրաւէ կիրի լուծանոտը. ասոր հետ մէկտեղ կը գտնուին աննշան քանակութեամբ լուծանոտ մագնէզիումի, բնածխատ կրի եւ շատ քիչ չափով Փլուօրակիր։

Գործարանները եւ հիւսուածներն ալ կը պարունակեն հանքային նիւթեր, այլ նուազ չափով (1-2 %)։

Շատ կարեւոր դեր կը խաղան հանքային նիւթերը գործարանաւորութեան հեղուկներու, ստամոքսի հիւթի, խախացի, արեան մէջ։ Այս հեղուկները մանաւանդ հարուստ են քլորնատրիումով (խոհանոցի աղ), որ ոչ միայն մարսողութեան կը նպաստէ, այլ եւ մեծ կարեւորութիւն ունի ընդհոսման երեւոյթներուն համար, զի աղին ազդեցութեամբ ստամոքսի հիւթին մէջ լուծուած նիւթերը արագ կ'անցնին արեան մէջ։

Խոհանոցի աղին հետ՝ կենդանային արեան մէջ՝ կը գտնուին մսակերներու մօտ ալքալի լուծանոտներ. բուսակերներու մօտ՝ ալքալի բնածխատներ։ Այս երկու աղերը կու տան արեան ալքալական հակազդեցութիւն մը եւ կը նպաստեն նիւթերու տարրելուծին եւ ոքսիտացման երեւոյթներուն, որովհետեւ յայտնի է թէ գործարանաւոր նիւթերը ալքալական լուծուածի մէջ աւելի դիւրաւ կ'ոքսիտանան քան չէզոք կամ թթու լուծուածի մէջ։

Երկաթն ալ մասնաւոր ուշադրութեան արժանի է. արեան գնդակներու հետ կը կազմէ պինդ միութիւն մը եւ այս պատճառաւ կը գտնուի առաւելապէս արեան մէջ։ Քանի որ արեան գնդակները մարդկային գործարանաւորութեան մէջ մեծ դեր ունին, ատկէ ինքնին կը յայտնուի երկաթին կարեւորութիւնը։

Ամէն պարագայի մէջ կարեւորութենէ զուրկ չեն մեր սնունդի հանքային մասերը։ Մանուկ հասակի մէջ մարդս ամէնէն աւելի պէտք ունի, կմախքի կազմութեան համար՝ լուծանոտներու եւ բնածխատներու. երեխան զանոնք կը գտնէ կաթին մէջ բաւական չափով. կաթէ կտրելէն ետքը պէտք է այնպիսի սնունդ ընտրել, որ պէտք եղած քանակութեամբ հանքային նիւթեր պարունակէ։

Հաւկիթ, կաթ եւ պանիր կը պարունակեն առաւելապէս կալիս եւ կրի լուծանոտ։ Միս, ինչպէս նաեւ մեր ճաշակած բուսական սնունդներէն շատերուն մէջ ամէնէն աւելի կալիս լուծանոտ կը գտնուի։ Բազմաթիւ բուսական սնունդներու (ընդեղէններ, բանջարներ) մէջ կը գտնուի մեծ քանակութեամբ կիր։

* *
*

Տեսնենք հիմայ թէ մեր ընդունած սնունդները ի՞նչ յարաբերութիւն ունին վերոյիշեալ գործարանաւոր երեք խումբ մարմիններուն հետ։

Այս նպատակին հասնելու համար տարրագէտները սովոր են քիմիական հակազդեցութիւններու դիմելու, որոնցմով կը յաջողին ի վեր հանել այս կամ այն մարմնոյ գոյութիւնը։ Օրինակ, նաշիրը մանիշի (Iode) լուծուածով կապոյտ գոյն կը ստանայ, երբ կ'աւելցուի կաթիլ մը քլորաջուր։ Երբ մանիշի լուծուածը ուրիշ մարմնոյ մը հետ նոյն հակազդեցութիւնը ցուցնէ, կը հաստատուի ատով թէ այդ մարմինն ալ նաշիր կը պարունակէ։

Փորձեր.—Մաքուր ալիւր մը թորեալ ջրոյ մէջ լուծել եւ վրան քիչ մը մանիշի ալքոլական լուծուած(*) աւելցնել, կը յառաջանայ կապոյտ գոյն։

Կտոր մը հացի վրայ լեցնել քանի մը կաթիլ մանիշի լուծուած, երեւան կու գայ կապոյտ գոյն։

Գետնախնձորի շերտի մը վրայ լեցնել քիչ մը մը մանիշի լուծուածէն, ժամանակ մը ետքը կ'երեւնայ կապոյտ գոյն, որովհետեւ գետնախնձորի մօտ նաշիրը կազմ ու պատրաստ չէ, այլ բջիջներուն մէջ կը գտնուի, ժամանակ պէտք է մինչեւ որ մանիշը ներս թափանցէ։

Վերոյիշեալ փորձերը ցոյց կու տան թէ նաշիրը կը գտնուի մեր ճաշակած բազմաթիւ սննդական նիւթերու (ալիւր, հաց, գետնախնձոր) մէջ. իսկ նաշիրը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ տեսակ մը ածխաջրատ, բաղադրեալ բնածուխէ, թթուածինէ եւ ջրածինէ։

Կովուն կաթը կը ցուցնէ հետեւեալ բաղադրութիւնը.—

Կաթնաշաքար	4,5	առ հարիւր
Պանրանիւթ	3,5	» »
Սպիտանիւթ	0,5	» »
Կարագ	4,0	» »
Աղեր	0,5	» »
Ջուր	87,0	» »

Հետեւեալ փորձը կը հաստատէ թէ կաթին մէջ շաքար կը գտնուի։

Ապակեայ չափի մը մէջ լեցնել 25 խորանարդ հարիւրորդամետր կաթ, աւելցնել 200 խ. հ. թորեալ ջուր եւ քանի մը կաթիլ նոսր քացախաթթու, որուն ազդեցութեամբ պանրանիւթը ճարպի մեծագոյն մասին հետ կ'անջատի, ուրիշ խօսքով կաթը կը մակարդի։ Պարզելէ ետքը, հեղուկը կը պարունակէ սպիտանիւթ, ածխաջրատ, ճարպին մէկ մասը եւ աղեր։

Պարզուած կաթին մէկ մասը տաքցնել քիչ մը աղաթթուի (Acide chlorhydrique) հետ, աւելցնել ալքալի հիտրատ եւ վերջը պղնձարջասպի լուծուած։ Երբ կը տաքցուի այս խառնուրդը, առաջ կու գայ կղմինտրի գոյնով մրուր մը։ Քիմիական այս հակազդեցութիւնը կը հաստատէ թէ հեղուկին մէջ շաքար կը գտնուի. իսկ շաքարը կը պատկանի ածխաջրատներու խումբին։

Մաքուր վիճակի մէջ ստացուած կաթնաշաքարը, որ կարծր, թափանցիկ բիւրեղներ կը կազմէ, կը ցուցնէ միեւնոյն հակազդեցութիւնները՝ ինչ որ կաթի մէջ լուծուած շաքարը կը ցուցնէր։

Այս ամէնէն կը տեսնուի թէ մեր սնունդը գլխաւորապէս կը բաղկանայ ածխաջրատներէ, սպիտային մարմիններէ եւ ճարպերէ։ Երեք խումբէն իւրաքանչիւրը ունի իր բազմաթիւ տեսակները, այլ քննութիւնը ցոյց կու տայ թէ ամէնուն ալ քիմիական յօրինուածը միեւնոյն է։ Բուսական կամ կենդանական աշխարհէն պատրաստուած սպիտանիւթերը ոչ մէկ կերպով կարելի է իրարմէ զանազանել. միաւորութիւնները բիւրեղացեալ (*) վիճակի մէջ կը ցուցնեն քիմիական միեւնոյն հակազդեցութիւնները։

Արդ, ի՞նչպէս կրնանք բացատրել սննդառութեան հանելուկը, ուսկի՞ց գիտենք թէ մեր գործարանաւորութեան համար այս կամ այն նիւթը պէտք է։

Համեմատական քննութիւնը կ'ուսուցանէ թէ բոլոր կենդանի էակները եւ բոյսերը իրենց բաղադրութեամբ բոլորովին նման են մարդկային գործարանաւորութեան, այսինքն ամէնքն ալ կը բաղկանան ջուրէ, աղերէ, սպիտային մարմիններէ, ածխաջրատներէ եւ ճարպերէ։ Ասկէ կ'երեւայ թէ շնչաւոր էակի մը սնունդը կը բաղկանայ ուրիշ շնչաւոր էակներու մարմնէն։

Պէտք է յիշել այստեղ թէ հանքային նիւթերը երբեք սննդական միջոցներ չեն. անոնք կ'ազդեն միայն անօթներու եւ ջղային դրութեան վրայ։ Այս դասակարգին կը պատկանին համեմներ, ոգելից ըմպելիք, սուրճ, թէյ, շոքոլա եւ վերջապէս ծխախոտ եւ ուրիշ թմրեցուցիչ բոյսեր ու բոյսերու մասեր (Ափիոն, Հաշիշ)։

(Շարունակելի) Փ. ՅԻՑԷՐՃԵԱՆ

(*) Մանիշի լուծուածը կը վաճառուի դեղարաններու մէջ «Teinture d'iode» անուամբ։

(*) Կրիւստէլը յաջողեցաւ սպիտանիւթը բիւրեղացեալ ստանալ դդումի կուտերէն։

գրելու և ստեղծելու։ Միայն բնութեան ցոյց տուած ճամբով, ինքնածին ստեղծումով, կրնայ կատարելապէս արտայայտել իր Ներքին Եսը, իր անձնական էութիւնը։ Տղան այսպէս պէտք է ընէ եթէ նպատակը հասնիլ է արժանի գոյութեան։

Գործելը, այսինքն, գիտակցութեան գործադրութիւնը, գաղափարներու զարգացումն է, ինչ որ մեր դարը բարձրաձայն կը խնդրէ հետզհետէ։ Մատաղ սերունդը, պէտք է լաւ կրթուի։ Ահա այս նպատակին համար է որ Ֆրէօպէլ կ'ուզէր որ տղաք սորվին նոյն իսկ իրենց ամենամատղաշ տարիքին մէջ գործել եւ ստեղծել. կ'ուզէր որ աշխատիլը և գործելը վերացական ուսումէն առաջ ընթանան և սատարները ըլլան ապագայ գիտութեան։ Նկարագրի զօրութիւն և մեծութիւն յառաջ բերելու համար (արդարև ասկէ աւելի ի՞նչ պէտք կայ), պէտք է արթնցնել կամք և կորով, հաստատակամութիւն և պարտականութեան զգացում։ Ահա այս կը գործադրուի մանկապարտէզին մէջ անհատական գործունէութեան միջոցաւ, գոհունակութեան և երջանկութեան մթնոլորտի մը մէջ։ Մանուկները Արարչին խորհրդալի արուեստանոցներուն մէջ վարժեցնելու, օր մը զանոնք ալ ստեղծող ընելու համար, մարդկային էակները Աստուծոյ Նմանութեան աւելի մօտ բերելու, ահա՛ նպատակը «Զարգացման վարժողութեան» որ պէտք է գործադրուի մանկապարտէզին մէջ։

3. — Ամէն գործարանաւոր զարգացում շարունակական է, անընդհատելի, և, աստիճանաբար յառաջխաղաց։ Բնութեան մէջ այս շարունակելիութիւնը կամ կապակցութիւնը գոյութիւն ունի անգիտակցաբար, բայց մարդկային կեանքի աշխարհին մէջ խղճամիտ ազատ կամեցողութեան արդիւնքը պէտք է ըլլայ, պէտք է առաջնորդուի, ուղղուի տիեզերական (cosmique) բարձրագոյն միութեան հանգոյցին, այսինքն, Աստուծոյ ծանօթութեան։

Կրթութիւնը մարդկային էակին արժանի ըլլալու համար պէտք է, ուրեմն, շարունակելի ըլլայ, պէտք է ընթանայ մի և նոյն ծրագրին վրայ սկիզբէն, թէեւ յառաջդիմական յաջորդութեան կարգաւ, զարգացման բնական շրջաններուն համաձայն։ Առաջին խաղալիկը պէտք է համերաշխութիւն ունենայ վերջինին հետ, առաջին տարրական դասերը պէտք է յետագայ գիտութեանց աշտարակին ամենաբարձր կէտին հետ կապակցութիւն ունենան։ Բարոյական կրթութիւնը մասնաւորապէս կախում ունի մանուկին հետ վարուելու բոլոր եղանակներուն ներդաշնակութենէն։ Մարդկային գոյութիւնը կը սկսի անգիտակցութեան մէջ և անցնելիք ունի յարաճուն գիտակցութեան մը ամէն յաջորդութիւններէն, մինչեւ որ հասնի կատարեալ ինքնաճանաչութեան։

Կրթութեան մէջ այս տեսակ յարատեւութիւն, ոչ մէկ տեղ, կէտ նպատակի եղած է. հայրեր և մայրեր, դայեակներ և ուսուցչուհիներ, ծառաներ և բարեկամներ, ամէնքն ալ կը ներգործեն տղուն վրայ տարբեր տարբեր, շատ անգամ բոլորովին հակառակ ուղղութիւններով։

Կեանքի առաջին ամենակարեւոր յարաբերութիւնը մանուկին և մօրը միջեւ գտնուածն է. մօրը ձեռքն է հետեւաբար որ Ֆրէօպէլ Արիադնէի թելին առաջին ծայրը կը դնէ, առաջնորդելու համար մանուկը կեանքի Լաբիւրինթոսին մէջէն։ Մօրը խաղը և գգուանքը (տես Ֆրէօպէլի «Մայրական ու մանկական երգերը») կը կազմեն այն առաջին հիմը որուն վրայ մանկապարտէզը և անկէ վերջի կրթութիւնը և կեանքը շինուած են։

Խաղերուն և պարապմանց մէջ այն տրամաբանական յաջորդութիւնը, այն ճշգրիտ կարգն ու կանոնը որոնք կը միանան շղթայի մը օղակներուն պէս փոխանցման անդադրում շարքը, մանկական յղացման և գաղափարներու և անոնց իրականացման սերտ կապակցութիւնը, ամէն ասոնք կրնան միայն կատարելապէս գնահատուիլ Ֆրէօպէլի դրութեան մանրամասնութեանց խորին ուսումնասիրութենէ մը վերջ, թէ՛ տեսականապէս և թէ գործնականապէս։ Ոչ ոք այդ ուսումնասիրութենէն վերջ կրնայ տարակուսիլ թէ մանկապարտէզի տեսականին կատարեալ և համաշխարհային յառաջացումը անոր առաջին, թէեւ անկատար, քայլերը, որոնց հետքերը կը տեսնուին եւրոպական և ամերիկեան շատ մը երկիրներու մէջ՝ շատ պիտի նպաստէ այն տեսակ մարդեր և կիներ արտադրելու, որոնց կեանքը, գործողութիւնները և մտածմունքը պիտի կազմեն կատարեալ ամբողջութիւն մը, որոնց անձնականութիւնը և անհատական յատկանիշերը պիտի արտափայլին։

Ֆրէօպէլ կ'եզրակացնէ այն զանազան համադրութիւնները որոնց համար մարդկութիւնը պիտի աշխատի կեանքի միութեան (lebenseinigung) տիտղոսին ներքև, և հրաւէր կը կարդայ կրթութեան դաշտին մէջ աշխատիլ, նշանաբան ունենալով հետեւեալ սկզբունքը.—«Ապրի՛նք մեր մանուկներուն համար։» Լ. Գ.

ՀԻՆ ԳԻՆԻ Երեսուներեք տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, հանգուցեալ մուխթար Յակոբ աղայի տունը։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ՊԷՅՐԱ

Թայմզ վերջերս քանի մը շահեկան մանրամասնութիւններ հրատարակեց Պէյրայի երկաթուղիին վրայ որ օրուան խնդիր եղած է անգլիական զինուորներուն անկէ անցնելով Ռոտէզիա երթալէն ի վեր։ Այդ երկաթուղիին շինութեանը մասին 1891 յունիս 11ին պայմանադրութիւն մը կնքուեցաւ Անգլիոյ ու Փորթուգալի միջեւ։ Պէյրայի գիծը, մինչեւ Ումթալի՝ Անգլիոյ ու Փորթուգալի սահմանագլուխը՝ 1898 յուլիսին աւարտեցաւ։ Այդ գիծին երկայնութիւնն է 203 անգլիական մղոն (325 քիլոմէթր)։ Ումթալիի մէջ այդ գիծը կը միանայ «Մաշօնալանտ Ռայլուէյ Քոմբէնի» ընկերութեան գիծին որ մինչեւ Սոլզպէրի կ'երկարի։ Ումթալի-Սոլզպէրիի գիծը շինած է «Պրիթիշ Սաութ Աֆրիքէն Քոմբէնի» ընկերութիւնը։ Այդ երկու տեղերուն մէջտեղը գտնուած հեռաւորութիւնն է անգլիական 170 մղոն (272 քիլոմէթր)։ Սոլզպէրիէն մինչեւ Պուլուվայօ տակաւին երկաթուղիի գիծ չկայ։ Այդ երկու տեղերուն հեռաւորութիւնն է անգլիական 280 մղոն (450 քիլոմէթր)։ Բարեյուսոյ գլուխի երկաթուղիին վերջին կէտն է Պուլուվայօ։

ԱՆԳԼԻԱՑԻ ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ

Վերջերս անգլիացի բազմաթիւ զբօսաշրջիկներ Հարաւային Ափրիկէ գացեր են պատերազմի դաշտին մէջ մեծ ուղեւորութիւն մը կատարելու համար։ Սըր Ալֆրէտ Միլնէր արդէն բողոքած է այդ արշաւանքին դէմ։ Լորտ Ռոպէրթս աւելին կ'ընէ. թող չի տար որ այդ զբօսաշրջիկները մինչեւ իր գրաւած տեղերը մտնեն։ Ատոնցմէ կին մը սակայն վակոն մը կցել տուեր է զինուորական փոխադրութիւն կատարող կառախումբի մը և այսպէս կրցեր է Օռանժ մտնել, բայց սահմանագլուխին վրայ գործը հասկցուելով զինուորները վակոնի շղթան լուծեր և կինը հոն ձգեր են։

ՔԻՄՊԷՐԼԻԻ ԸՆԴՀ. ԴԱՏԱԽԱԶԸ

Բարեյուսոյ Գլուխէն կը գրեն Մանչէսթըր Կարտիէնի.

— «Քիմպըրլիի ընդհանուր դատախազ Պ. Միչօ, երեք ամիս բանտարկուելէ ետքը արձակուեցաւ. ուղղակի տունը գնաց, բայց տեսաւ թէ Նորտէնֆէլտի անգլիական թեթեւաշարժ գունդին սպաները գրաւած են զայն։ Հազարապետ Միլթըն վստահեցուց Պ. Միչօն թէ տունին մէջ ամէն բան խղճահարութեամբ յարգուած է։ Ընդհանուր դատախազը, սակայն, տեսաւ թէ իր գոհարեղէնները ու գոյքերը անհետացած են. ուստի բողոքեց ուր որ անկ է. ժամացոյցը ու շղթան վերադարձուեցան. բայց այն միջոցին երբ Պ. Միչօն կը խօսէր հազարապետին հետ, տեսաւ թէ հոն գտնուող սպայ մը իր հագուստները հագած է։ Սպաները ճաշի հրաւիրեցին Պ. Միչօն որ ախորժակով ճաշակեց իրեն սեպհական հնդկահաւերը ու աղաւնիները։ Պ. Միչօն եթէ գոհ չէ, ըսել է որ շատ գէշ խառնուածքի տէր է։»

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Պլէօմֆօնթայն, 25 ապրիլ.—Անգլիացիները գրաւեցին Սանարոսթի ջրաբաշխական մեքենաները (Պլէօմֆօնթայնի արեւելեան կողմը, 30 քիլոմէթր հեռուն, Թապանչու տանող ճամբուն վրայ). Նաև Մոտտէր գետակին կամուրջին տիրող բլուրները Քրանցքրալի մօտ (Պլէօմֆօնթայնի հիւսիսային արեւելեան կողմը, 30 քիլոմէթր հեռուն, Քլէնի հարաւային կողմը)։

Լոնտոն.—Լորտ Ռոպէրթս ապրիլ 25 թուականով Պլէօմֆօնթայնէն կը հեռագրէ.—Բարիւ զօրավարին զօրաբաժինը երէկ Ռուէքոր հասաւ, առանց կորուստ ունենալու։ Հեծելազօրքերը ու թնդանօթաձիգները, որոնք զօրավարին յառաջացումը կը պաշտպանէին, թշնամին ետ մղեցին, մեծամեծ կորուստներ պատճառելով անոնց։ Այդ հեծելազօրքերը ու թնդանօթաձիգները այս առտու Մոտտէր-Ռիվըրը անցան, կտրելու համար թշնամիին ճամբան որ գիշերը հեռացած էր Տրուիթստորբի մօտ իր ունեցած դիրքէն։ Ջերմայտ զօրավարը յետոյ գրաւեց այդ դիրքը։ Անգլիական թեթեւ հեծելազօրքերը թշնամին վանեցին ջրամբարներուն շրջակայ բոլոր բլուրներէն, և կորուստ չունեցան։

—Լորտ Ռոպէրթս ապրիլ 25 թուականով կը հեռագրէ Պլէօմֆօնթայնէն թէ Պօէրները հեռանալով Ուէբէնէրի շրջականերէն դէպ ի հիւսիսային արեւելք քաշուեր են։

—Ֆաուրթէնսթրիմի Պօէրներու բանակետղէն կը հեռագրեն Ռուիթէրի.—Անգլիացիները բուռն կերպով ռմբակոծեցին Պօէրներուն բանակետղը, բայց մեծ կորուստ չպատճառեցին։ Պօէրները ռմբակոծեցին Անգլիացիներուն ամրոցները։

—Պօէրները կը փախչին Պրապանթ զօրավարին առջեւէն։

—Թուքէրկէն զօրավարին զօրաբաժինը գրաւած է՝ Պրանտֆորթէն Օռանժ տանող ճամբան։

Մազերու.—Պօէրները բուռն յարձակում մը կատարեցին Տալճէթի գնդապետին դիրքին վրայ՝ Ուէբէնէրի մէջ, բայց ետ մղուեցան։

—Ուէբէնէրի պաշարումը վերցնելու համար եկող անգլիական զօրախումբը տակաւին չտեսնուեցաւ։ Պօէրները բուռն ընդդիմութիւն մը կ'ընեն Հարթ և Պրապանթ զօրավարներուն յառաջացմանը։

Լուրէնսօ-Մարքէզ — Զրոյց կայ թէ Պօէր զօրավար Լուքաս-Մէյէր սպաննուեր է, բայց յայտնի չէ թէ ո՛ր պատերազմին մէջ։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Պերլինէր Նէօսթէն Նախրիխթէն շաբաթ օրը կէսպաշտօնական զեկոյցի ձեւով հրատարակութիւն մը ըրաւ, ուղղելով կարգ մը սխալ հրատարակութիւններ զորս օտար քանի մը լրագիրներ ըրած էին Աւստրիոյ կայսեր Պէրլին կատարելիք ուղեւորութեանը վրայ։ Գերման թերթը սապէս կ'ըսէ.—«Թէ կեդրոնական Եւրոպայի երկու մեծ տէրութեանց վեհապետներուն հանդիպումը միշտ քաղաքական հանգամանք մը կը ստանայ, ատիկա այնչափ յայտնի ու բնական իրողութիւն մըն է որ աւելորդ է ապացուցանելը. բայց կայսեր մօտերս կատարելիք այցելութիւնը քաղաքական մասնաւոր նպատակի մը վերագրելն ալ բոլորովին հակառակ է ճշմարտութեան։ Այն նամակը որով մեր կայսեր կը ծանուցուի իր կայսերական դաշնակցին այցելութիւնը, քաղաքական ո և է ակնարկութիւն չէր պարունակեր, այլ միայն կը յայտնէր Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր բուռն բաղձանքը՝ Պէրլինի մէջ ողջունելու Գերմանիոյ կայսրը ու կայսրուհին և իր սանը՝ գահաժառանգ իշխանը։ Վիէննայէն պաշտօնական աղբիւրէ ծանուցուեցաւ որ Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր այդ ինքնակամ որոշումը ո և է քաղաքական նպատակ չունի։ Այս իրողութիւնները բաւական են ապացուցանելու թէ ատոր հակառակ ըսուածները անհիմն զրոյցներ են։»

—Աւստրիոյ կայսեր Պէրլին կատարելիք ուղեւորութեան ծրագիրը սապէս որոշուած է.—Առաջին օրը պալատան մէջ ընտանեկան սեղան պիտի տրուի և ջահագնացութիւն պիտի կատարուի։ Երկրորդ օրը զօրահանդէս կամ նշանառութեան փորձ և ներկայացում Օբերայի մէջ։ Երրորդ օրը՝ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին չափահասութեան յայտարարութիւնը, արքունեաց մեծ հացկերոյթ և լուսավառութիւն։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Տէյլի Թէլէկրաֆ կ'իմանայ թէ Վիլհէլմ կայսրը կնքահայր պիտի ըլլայ Եորքի դուքսին նորածին զաւկին։

ԵՐՐԵԱԿ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ. — Համպուրկի լրագիր մը ստոյգ աղբիւրէ կը տեղեկանայ թէ Երրեակ Զինակցութեան դաշնագրութիւնը, որ 1892ին տը Ռուտինի մարքիզին կողմէ վերանորոգուեցաւ, յօդուած մը կը պարունակէ որուն համաձայն դաշնագիրները յանձն կ'առնեն փոխադարձաբար ամէնէն մեծ զիջողութիւնները ընել՝ առեւտրական պայմանագրութիւններու նկատմամբ։ Ասկէ կը հետեւի թէ Երրեակ Զինակցութեան տէրութիւնները քաղաքական դաշնակցութիւն մը, առանց առեւտրական լաւ պայմանագրութիւններու, պատշաճ չեն նկատեր։

ԼԱ ՀԷՅԻ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ. — Լա Հէյէն կը գրեն Բոլիդիքէ Քորէսբոնտանցի. Խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդին որոշմնագիրներուն վաւերացեալ օրինակներուն փոխանակութիւնը սկսաւ։ Խորհրդարանական դրութիւն ունեցող տէրութիւնները այդ որոշմնագիրները իրենց Խորհրդարաններուն վաւերացնել տալէ ետքը պիտի վերադարձնեն Հոլանտայի կառավարութեան։ Միջազգային իրաւարարական ատեանին կազմութիւնը տակաւին հեռու է։ Կ'ըսուի թէ Անգլիա, Հարաւային Ափրիկէի մէջ հաշտութիւն կնքելէն ետքը, պիտի վաւերացնէ այդ որոշմնագիրները։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԲԱՆԱԿԸ.—Թրանսվաալի պատերազմին պատճառաւ, Հնդկաստանի անգլիական բանակին թիւը պակսած ըլլալով, բրիտանական կառավարութիւնը այս միջոցիս կ'ուսումնասիրէ ծրագիր մը որով այդ բանակը բոլորովին պիտի վերակազմուի։ Կարգ մը դէպքերու իբրեւ նախազգուշութիւն, բանակին թիւը պիտի աւելնայ, գլխաւորաբար կամաւորներ գրելով, ինչ որ արդէն լաւ արդիւնք տուած է։ Քանի մը տարիէ ի վեր Անգլիոյ զինուորագրութեան դիւանները 20 հազարէն աւելի կամաւորներ արձանագրած են Հնդկաստանի բանակին համար, ուր զինուորները, կարգ մը առաւելութիւններէ զատ, օրական երկու շիլին կը ստանան։ Եւրոպական այդ կամաւորներէն զատ, Անգլիա 310,000 զինուոր ունի Հնդկաստանի մէջ. ատոնց 240,000ը բնիկներ են։ Կայ նաեւ զինուորական ոստիկաններու լաւ կազմակերպուած մարմին մը որ 198,000 հետեւակներէ ու ձիաւորներէ կը բաղկանայ և որոնց անգլիական ենթասպաներ կը հրամայեն։ Քանի մը շաբաթ առաջ փոխարքայ Լորտ Քըրզըն Կալքութթայի մէջ (Պէնկալի նահանգ) աչքէ անցուց բնիկ զինուորները որոնց կը հրամայէր Մահարաճա Հոլքար։ Ատոնք կը բաղկանային հետեւակներու 4 գունդէ, ամրաշէններու չորս վաշտէ, ուղտի վրայ հեծած երկու նիզակաւոր զօրագունդէ և տասներչորս հրետանիներէ որոնց եզեր ու փիղեր լծուած են։ Նոր ծրագրին համաձայն, 50-60,000 հոգի պիտի աւելնան Պիրմանիոյ, Նէբալի, Պութանի, Պէնկալի, հիւսիսային արեւմտեան նահանգներուն և Բէնճապի զինուորներուն վրայ։ Հաւանական կ'երեւայ թէ Թրանսվաալի պատերազմը վերջանալէն առաջ բնիկ զինուորներու մասին ո և է վերակազմութիւն չկատարուի։

ԱՇԱՆԹԻՆԵՐԸ. —Լոնտոնէն ապրիլ 20 թուականով կը հեռագրեն Մաթէնի.

«Ափրիկէի արեւմտեան եզերքէն այսօր առնուած երկու հեռագիրներ, որոնց մէկը կը ծանուցանէր թէ Քումասիի մօտ ապստամբները սպաններ են Անգլիոյ հաւատարիմ մնացած 500 բնիկներ, և միւսը թէ Լակոսի ներսերը Ֆրանսայի հետ դժուարութիւններէ կը վախցուի, Լոնտոնի մէջ բաւական բուռն յուզում մը առաջ բերին. մինչեւ իրիկուն ատոր վրայ խօսուեցաւ ամբողջ քաղաքին մէջ։ Գաղթային պաշտօնարանին մէջ բնաւ յուզման երեւոյթ չկայ. հեռագիրներուն մէկը որ Ֆրանսայի հետ դժուարութիւններու վրայ կը խօսի, բոլորովին անհիմն կը նկատուի։ Նոյն նախարարութեան պաշտօնեաներէն մէկը որուն յանձնուած է լրագիրներուն հետ եղած յարաբերութեանց պաշտօնը, սա յայտարարութիւնը ըրաւ.

«Ո՛չ միայն ո և է կարեւորութիւն չենք տար այդ հեռագրին, այլ բոլորովին սխալ կը նկատենք զայն։ Ո՛չ Լակոսի և ո՛չ ալ Ոսկիէ Եզերքի ներքին երկիրներու համար Ֆրանսայի հետ դժուարութիւններ ունենալու երկիւղը չունինք, վասն զի երկու երկիրներուն սահմանագլուխները և ազդեցութեան շրջանակները այնչափ ճշդութեամբ գծուած են 1897ի պայմանագրութեան մէջ որ երբեմնի թիւրիմացութիւնները այլեւս չեն կրնար պատահիլ։ Մէքօ գիւղը, որուն վրայ խօսուած է վերջինեալ հեռագրին մէջ, և ուր դժուարութիւններէ կը վախցուի, Տահոմէյի սահմանագլուխէն քանի մը քիլոմէթր հեռուն է և կը գտնուի բրիտանական հողի մէջ։ Պատճառ մը չկայ վախնալու դժուարութիւններէ, քանի որ երկիրը բոլորովին հանդարտ է, Մէքօյ 500 քիլոմէթր հեռուն է Քումասիէն և հիմակուան շփոթութեանց վայրին ու Մէքօյի մէջտեղը կան Տահոմէյ ու Թօկոլանտ։ Նաեւ պատճառ մը չկայ Ֆրանսայի հետ շփոթութիւններէ վախնալու Կաման անուն երկիրներուն համար որոնք Քումասիի ներքին երկիրներուն մէջ կը գտնուին. Դաշնագրութեամբ ամբողջ Կաման ու իր մայրաքաղաքը՝ Պոնտուքու Ֆրանսայի կը վերաբերի. միայն Քինթամբօ գիւղը անգլիական ստացուածք մնացած է։ Իրաւ է որ, ինչպէս զրոյց ելաւ, Քումասիի ապստամբութիւնը Կաման ալ ճարակած ըլլայ։ Այդ մասին հանրութենէն աւելի բան մը չենք գիտեր. Ֆրանսայի գաղթային նախարարութիւնը մեզմէ աւելի տեղեկութիւն առած կրնայ ըլլալ, քանի որ երկիրը մեծ մասամբ Ֆրանսայի կը պատկանի։ Նկատողութեան առնելով այն մեծ հեռաւորութիւնը—հարիւր քիլոմէթրէն աւելի—որ Քումասին կ'անջատէ Կամանէն, կը կարծենք որ եթէ այդ նոր կէտին վրայ շփոթութիւններ ծագած են, բնաւ առնչութիւն չեն կրնար ունենալ Քումասիի շփոթութիւններուն հետ։»

«Այդ երկրորդ հեռագրին համար, որ կը ծանուցանէր թէ Անգլիոյ հաւատարիմ մնացած 500 բնիկներ սպաննուեր են ապստամբներուն կողմէ, Անգլիոյ գաղթային նախարարութիւնը կէս գիշերէն երկու ժամ առաջ կը ծանուցանէր թէ այդ լուրը հաստատող ո և է տեղեկութիւն չէ ստացած։»

—Աքրայէն ապրիլ 20 թուականով կը հեռագրեն թէ Քումասիի մօտ սաստիկ ճակատամարտ մը կատարուեր է։ Աքիմի մէջ քանի մը ոսկեհանքեր լքուեր են և ամէն կողմէ պաշտպանութիւն կը խնդրուի։

ԿԱԼԼԷՍԻ ԻՇԽԱՆԻՆ վերադարձը համակրական ջերմագին ցոյցերու պատճառ եղաւ թէ՛ Տուվրի և թէ Լոնտոնի մէջ։ Իշխանը կէսօրէն հինգ ժամ ետքը Տուվր ցամաք ելաւ։ Ամէն կողմէ ժողովրդեան անհագին բազմութիւն մը փութացած էր ծովեզերք։ Երբ իշխանը երեւցաւ շոգենաւին կամրջակին վրայ, մոլեգին «կեցցէ՛»ներ ու ծափահարութիւններ օդը թնդացուցին և տեւեցին մինչեւ այն ատեն որ իշխանը ցամաք ելլելով շոգեկառք մտաւ։ Հոն երկու հեռագիրներ հասան. մէկը Տըրպիէնէն ղրկուած էր թագուհիին կողմէ, միւսը՝ Լոնտոնէն՝ Լորտ Սոլզպէրիէ։ Կալէսի իշխանը քանի մը վայրկեան խօսակցեցաւ Տուվրի զինուորական հրամանատարին ու սպաներուն հետ, և քիչ ետքը կառախումբը ճամբայ ելաւ։ Ժողովուրդը նորէն սկսաւ համակրական ցոյցեր ընել մինչեւ որ կառախումբը անհետացաւ։ Իշխանը երբ Լոնտոն ժամանեց, միեւնոյն տեսարանը հոն ալ կրկնուեցաւ։ Չէրինկ-Քրոսի կայարանին ու Մալպորօ պալատին մէջտեղը հաւաքուած ժողովրդեան թիւը երեքէն չորս հարիւր հազար կը հաշուուէր, սակայն հանրութիւնը յուսախաբութիւն մը կրեց, վասն զի Կալէսի իշխանին ու Եորքի դուքսին գտնուած կառքը գոց էր և հազիւ իշխանը կը նշմարուէր յուզուած՝ իրեն եղած համակրական ընդունելութիւններուն համար։ Կառքին անցած ճամբաներուն վրայ ժողովուրդը կը ծափահարէր, «կեցցէ՛»ներ կ'աղաղակէր ու թաշկինակներ կը շարժէր. նոյնը կ'ընէին նաեւ ակումբներու անդամները, պատուհաններուն առջեւ կեցած։ Շուէտի թագաւորը որ բաց կառքով քիչ հեռուէն կը հետեւէր, նոյնպէս համակրանքով ողջունուեցաւ։ Երբ կառքերը Մարլպօրօ պալատը մտան ու դռները գոցուեցան, ժողովուրդը նորէն համակրական եռանդագին ցոյցեր ըրաւ։

ՍԻԲԵՐԻԱ.—Ռուսիոյ ներքին գործոց նախարարութիւնը նկատողութեան առած է ծրագիր մը որով կ'առաջարկուի Սիպերիոյ մէջ հողեր տալ նաեւ վաճառականներու և ազնուականներու, իրաւունք մը որ մինչեւ հիմա գիւղացիներուն և միջակ դասակարգին վերապահուած է։ Այդ ծրագիրը մինչեւ որ վաւերանայ, Սիպերիոյ մէջ հող ուզողները պիտի կրնան իրենց խնդրագիրը ներկայացնել ներքին գործոց նախարարութեան։

ԵԼԻԶԱԲԷԹ ԿԱՅՍՐՈՒՀԻԻՆ ԱՐՁԱՆԸ. Ելիզապէթ կայսրուհիին առաջին արձանը պիտի կանգնուի Կոռֆուի դղեակին դարաստանին մէջ՝ հանգուցեալ վեհապետուհիին ամէնէն հաճելի բնակավայրը։ Արձանը զոր շինած է հունգարացի Ժորժ Զալա, կայսրուհին կը ներկայացնէ՝ դարաստանին մէջ շրջագայելու միջոցին. ձախ ձեռքը կայ հովանոց մը. իսկ աջ ձեռքը դրած է գիւղացի դեռատի աղջկան մը գլխուն վրայ։ Արձանին բացումը յառաջիկայ աշնան պիտի կատարուի։

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԴԱՏ ՄԸ.—Շիքակոյի դատարանը կը զբաղի դատով մը որ ծագած է նոյն քաղաքին և Նիւ-Եորքի երկու վաճառատուններու միջեւ։ Այդ դատին շարժառիթն է Տիուէյ ծովակալին քիթը։ Շիքակոյի մէջ Մանիլայի ամերիկեան յաղթութեան երկրորդ տարեդարձին առթիւ մայիս 1ին կատարուելիք հանդէսներուն համար վաճառական մը Նիւ-Եորքի մէկ վաճառատան հինգ հազար շքադրամ յանձնարարեր է որուն վրայ պէտք է գտնուի Տիուէյ ծովակալին կենդանագիրը։ Յանձնարարութիւնը կատարուելէն ետքը Շիքակոյի վաճառականը չէ ուզեր շքադրամները ընդունիլ, ըսելով որ ատոնք Տիուէյը կը ներկայացնեն քիթին վրայ կոծիծով մը։ Շիքակոյի վաճառականը կը պնդէ թէ Տիուէյ կոծիծ չունի։ Նիւ-Եորքի վաճառատունը հակառակը կը հաստատէ։ Հիմա Տիուէյ ծովակալը իբրեւ վկայ դատարանին պիտի ներկայանայ, որպէս զի հաստատուի թէ ծովակալը քիթին վրայ կոծիծ ունի՞ թէ ոչ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՀԱԲԵՇԻՍՏԱՆ. — Նոյէ Ֆրայէ Բրեսէ Ջիբութիէն կ'իմանայ թէ Մենելիքի խորհրդական Պ. Իլկ Լոնտոն պիտի երթայ բանակցելու բրիտանական կառավարութեան հետ որ կարգ մը զիջումներ ըրած է Մենելիքի, և փոխարէնը արտօնութիւն կ'ուզէ որ կեդրոնական Ափրիկէի երկաթուղին Հաբէշական երկրէն անցնի։ Սթանտըրտի Վիէննայի թղթակիցը չի հաւատար այս վերջին պարագային։

ԱԹԷՆՔԷՆ կը գրեն թէ Սմոլէնսքի զօրավարը, որ անպաշտօն վիճակի մէջ է, զօրաբաժինի մը հրամանատար պիտի կարգուի։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ Այտընի, Սըվազի ու Էնկիւրիի նահանգաց տէֆթէրտարներուն՝ Սէյֆէտտին, Րիֆաթ ու Մուսթաֆա պէյերու։ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Պասրայի նահանգին տէֆթէրտար Սալիհ էֆ.ի։ Սանիէի աստիճան՝ Միջերկրականի Նեղուցին քարանթինայի բժիշկ Բարասքէվոբուլօ էֆ.ի։ Սալիսէի աստիճան՝ Բերայի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնականներէն Քեազիմ պէյի և Սըվազի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Զիւհտի էֆ.ի։

—Կարասիի գաւառին նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Ափիոն Գարահիսարի գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Մուսթաֆա Սամի էֆ. որուն յաջորդեց Մէրսինի գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Մէտատ պէյ։ Ասոր ալ յաջորդեց Ճանիկ գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի նախորդ օգնական Հիւսէին Հիւսնի էֆ.։

—Բժշկական վարժարանին տնօրէն անուանուեցաւ սպայակոյտի գնդապետ Մէհմէտ Ջէլալ պէյ՝ նոյն վարժարանին վերատեսչութիւնը ըստ առաջնոյն Րիզա փաշայի վրայ մնալով հանդերձ։

—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ արտաքին գործոց նախարարութեան ծածկագրութեանց դիւանին տեսուչ Շէքիպ պէյի և Մէքքէի Մոլլա Իպրահիմ էֆ.ի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Գոնիայի նահանգին տէֆթէրտար Նէճիպ պէյի, Այտընի նահանգին ելմտական քննիչ Ճէլալ պէյի և Ճիտտէի կուսակալի տեղակալ Ալի Նուրի էֆ.ի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Լօրիսայի սամ. հիւպատոս Զիյա պէյի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Էտիրնէի նահանգին երկրագործական քննիչ Քեաթիպեան էֆ.ի։

—Առաջին կարգի Շէֆագաթ՝ Խարբերդի [illegible] Ղալիպ պէյի կնոջ եւ երկրորդ կարգի՝ քրոջը։

—Երկրագործական արծաթ շքադրամ՝ արեւելեան երկաթուղիներու շահագործման ընկերութեան տնօրէն Պ. Գրոսի և օգնական՝ Պ. Ժաք Միւլլէրի։

ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ.— Պոլսոյ դատաւորին վճռագրին համաձայն, կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ յառաջիկայ երկուշաբթի, Մուհարրէմ 1, տարեգլուխ արաբական 1318 թուականին, շնորհաւորական արարողութիւնները Եըլտըզի կայս. պալատան մէջ կատարուին։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Շուէտ-Նորվէկիոյ կառավարութիւնը Բեւեռական Աստղ պատուանշանին առաջին աստիճանը տուած է Բ. Դրան առաջին թարգման Տավուտ էֆ.ի։ Հելլենական կառավարութիւնը Ս. Փրկիչ պատուանշանին երրորդ աստիճանը տուած է Բ. Դրան հիւպատոսական գործոց դիւանին տեսուչի օգնական Բէհճէթ պէյի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանին գործածութիւնը։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ գործակատար Պ. [illegible]ջով երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ, որ, ինչպէս ծանուցինք, ապրիլ 11ին (Ն. Տ.) Թէհրանէն ճամբայ ելած է, մայիս 5ին Դերպէնտ պիտի հասնի, 18ին ռուսական սահմանագլուխը և 21ին՝ Թիֆլիս։ Յետոյ Պաքու, ուրկէ Բէթրովսքի, Վլատիկավքազ ու Խարքովի ճամբով Վարշավիա, ուր պիտի հասնի յունիս 1ին։ Երկու օր ետքը Վարշավիայէն ճամբայ ելլելով յուլիս 5ին Քօնթրէքսէվիլ պիտի հասնի, ուր ամիս մը պիտի մնայ։ Յուլիս 4ին կամ 5ին Պաւէն պիտի երթայ և անկէ Քէօնիկսպէրկ։ Շահը յուլիս 11ին Բեդէրհոֆ պիտի ուղեւորի՝ Ռուսիոյ կայսեր այցելութիւն տալու համար։ Շահը, չորս օր Ռուսիոյ մայրաքաղաքը մնալէ ետքը, Քէօնիկսպէրկ պիտի դառնայ և անկէ ալ Պէրլին, յուլիս 29ին Բարիզ հասնելով շաբաթ մը պիտի մնայ Արուեստահանդէսը այցելելու համար։ Օգոստոս 8ին Լոնտոն պիտի երթայ և 17ին Բարիզ, ուր հինգ օր մնալէ ետքը յաջորդաբար պիտի այցելէ Լա[illegible], Տրեզտա ու Վիէննա, ուր պիտի հասնի օգոստոս 30ին։ Մուզաֆֆէրէտտին Շահ Վիէննայէն սեպտեմբեր 5ին ճամբայ ելլելով, 10ին Կ. Պոլիս պիտի ժամանէ, հինգ օր պիտի մնայ։ Ասկէ ալ Պարսկաստան պիտի դառնայ Վոլչիսքի և Ջուլֆայի ճամբով։ Շահին հետեւորդները երեսուն հոգիի չափ են։

ԹՈՒՐՔ-ԳԵՐՄԱՆ ՍԻՆՏԻՔԱ.—Գերմանիոյ տէրութեան պաշտօնաթերթը ապրիլ 17ին զեկոյց մը հրատարակեց ծանուցանելով թէ թուրք-գերման առեւտրական սինտիքա մը կազմուած է՝ 150,000 [illegible] դրամագլուխով։ Կեդրոնը Պէրլին պիտի ըլլայ։ Այդ սինտիքան Օսմ[illegible] մէջ արտօնութիւններ ձեռք պիտի բերէ, պիտի վաճառէ ու պիտի շահագործէ։ Ընկերութիւնը պիտի վարէ Պէրլինի [illegible] վաճառականներէն Վիքթոր Սէմմէն [illegible]։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹՂԹԱՏԱՐԸ.—Տեղատարափ անձրեւներու հետեւանքով Պէլովայի ու Թաթարբազարճըքի կայարաններուն մէջտեղը արեւելեան երկաթուղիի գիծը աւրուած է։ Արեւելեան ճեպընթացը որ չորեքշաբթի իրիկուն Սիրքէճի պիտի ժամանէր, ինչպէս նաեւ երէկ առտու գալիք եւրոպական կառախումբը Պէլովայի կայարանին մէջ կեցած են։ Ուղեւորները առջի իրիկուն ուրիշ կառախումբ մը փոխադրուեցան, որ երէկ իրիկուան ժամ 1ին Սիրքէճի ժամանեց, բերելով նաեւ եւրոպական թղթատարը։ Գիծը մինչեւ երեք օր պիտի նորոգուի։ Մինչեւ այն ատեն ուղեւորները մէկ կառախումբէն միւսը պիտի փոխադրուին։

ՊԱՊԱԿԱՆ Նուիրակ Տ. Պոնէթթի մօտերս Սելանիկ պիտի ուղեւորի։

ԿՂԶԻՆԵՐՈՒ գայմագամ Թէվֆիք պէյի ամսաթոշակը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, երեք հազար ղրուշի բարձրացուած է։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.—[illegible] համալսարանին ուսուցիչներէն Պ. Ֆրոման և գերմանացի ուրիշ երկու ուսուցիչներ, արտօնուեցան հնագիտական ուսումնասիրութիւններ կատարել Տրովայի ու Սէլանիկի մէջ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.—Ապրիլ 3ին Ենի[illegible]նական շոգենաւով Իզմիր ժամանեց 136 խալամ գաղթականներ, որոնք [illegible] նոյնին մէջ առժամաբար պատսպարուեցան, մինչեւ որ յատուկ յանձնաժողով մը որոշում մը տայ անոնց վերջնական բնակութեան մասին։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱ.—Առողջապահական Խորհուրդը ապրիլ 11/24 թուականով հետեւեալ շրջաբերական-հեռագիրը ուղղեց քարանթինայի կայաններուն. «Առողջապահական Խորհուրդին որոշմամբ, Թուրքեւ-պարսիկ սահմանագլուխը՝ Ռովճնուտէն մինչեւ Զորպաթիա, այս երկու քաղաքներն ալ մէջը ըլլալով, փակուած է Պարսկաստանէն եկող ուղեւորներուն համար։ Ատոնք միայն Բէնճովինէն ու Խանիքինէն պիտի կրնան անցնիլ, ուր օրինաւոր քարանթինայի պիտի ենթարկուին։ Նաեւ պիտի մերժուին Իրաք-Արապի գաւառներու Շիի ուխտաւորները։»

ԻԶՄԻՐԷՆ առնուած նամակները կը ծանուցանեն որ Այտընի նահանգին երկրագործական կացութիւնը այս տարի խիստ լաւ է։ Մէնտերէի շրջակայ արտերը սքանչելի տեսարան մը կը պարզեն։ Երկար տարիներէ ի վեր երկրագործական մեծ կեդրոններուն՝ Գասապայի, Մանիսայի, Փերղամի, Աքսարի, Սոմայի ու Մէնէմէնի մէջ այսչափ յորդառատ բուսականութիւն մը տեսնուած չէր։ Քանի մը տեղեր ցորենին հարիւրէն 25-30 աւելի է, անցեալ տարուընէ։ Բակլայի բերքն ալ առատ պիտի ըլլայ, վասն զի սառնամանիքը այնչափ չեն վնասած։ Այգիներն ալ մեծ առատութիւն կը յուսացուի, նաեւ ձիթապտուղը, թուզը և խաղողները։ Խաչի գարնան վարուցանք ամէն կողմ լաւագոյն պայմաններու մէջ կը կատարուի։

ՄԱՔՍԱՏԱՆ ՇԷՆՔԵՐԸ.—Բ. Դուռ իրեն մատուցուած տեղեկագրի մը համաձայն, գրեց որոնց որ անկ է, փութով խորհրդակցութիւններ կատարել Ղալաթիոյ մաքսատան շէնքերը վերջացնելու խնդրին համար։ Առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը և մաքսային վերատեսչութիւնը նոյն գործին քննութեան ենթարկած են այդ գործին վերաբերեալ ծրագիրները ու յառաջ ձեւերը։

ՊԱՂՏԱՏԻ զինուորական կեդրոնական հիւանդանոցէն քանի մը բժիշկներու պաշտօն յանձնուեցաւ Պաղտատի, Պասրայի ու Նէճէֆի մէջ առողջապահական միջոցներ ձեռք առնել՝ Պարսկաստանի մէջ ժանտախտ ծագելուն առթիւ։

ԹՈՒՐՔԵՒՍԵՐՊ սահմանագլուխին վրայ մաքսանենգութեանց առաջքը առնելու համար, որոշուեր է սահմանագլուխին վրայ երեք կէտեր հաստատել և պահպանութիւնը յանձնել Գ. զօրաբանակէն առնուած սպաներու։ Նաև երկու սպաներ ալ իբրեւ շրջուն քննիչ հսկեն այդ երեք կէտերուն վրայ։ Սահմանագլուխի ընդհանուր քննիչ գնդապետ Ահմէտ Համտի պէյ իր ընկերներով երէկ Սկիւպ գացեր է։

ԻՇԹԻԲ գաւառակին կարօտ երկրագործներուն 1840 քիլէ ցորեն և 4080 քիլէ գարի բաշխուած է։

ԳԱՅՍԸՐԻԻ Էրճիյաս լերան քանի մը գիւղերուն մէջ, ուր հնութիւններ գտնուած էին, վերջերս երեւան հանուած արձանագրութեան խոշոր քարերը կայս. Թանգարանը պիտի ղրկուին։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ նահանգին մէջ, անցեալ մարտ ամսուն, 99 տնուոր 518 գաղթականներ բնակութիւն հաստատած են։

ՊԷՕՅՈՒՔՏԷՐԷՅԻ Թաղապետութեան անցեալ 1315 տարուան հասոյթը 1314 տարիէն 78,000 ղրշ. աւելի եղած է։

ՍԵՂԱՆ — Անտառներու, հանքերու և երկրագործութեան Նախարար Սելիմ Մելհամէ փաշա, առջի գիշերը, իր բնակարանին մէջ սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամ Թիւրխան փաշա, արարողապետ Իպրահիմ պէյ, կայս. Թիկնապահ Շիւքրի պէյ, Գերմանիոյ ու Ֆրանսայի դեսպանները և ուրիշ հրաւիրեալներ։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը, առջի օրը, Զատկի առթիւ, շնորհաւորական փոխադարձ այցելութիւն տուաւ հիւպատոսական պայմանագրութեան յանձնաժողովին հելլէն պատուիրակ Պ. Սթէֆանոյի։

ՍԵԼԱՆԻԿ-ՄԱՆԱՍՏԸՐԻ երկաթուղիի գծին՝ Գարաֆէրիէի ու Ֆլորինայի և Հասլուի մէջտեղը գտնուած մասերը աւրուեր են վերջին ողողումներէն։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ բարենորոգմանց յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ Ներքին գործոց Նախարարութեան խորհրդականին նախագահութեամբ։

ԵԳԻՊՏՈՍ գտնուող Անգլիացիները Հարաւային Ափրիկէի մէջ պատերազմող բրիտանական զինուորներուն համար հանգանակութեան ձեռնարկեր և քիչ ատենի մէջ 4,605 անգլիական ոսկի հաւաքեր են։

ԸՄԲԻՇՆԵՐԸ —Բ. Դուռը, կ'ըսէ Մոնիդէօռ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, ծանոյց քաղաքապետութեան և ոստիկանութեան Նախարարութեան թէ արհեստով ըմբիշ եղողները, ըմբշամարտութիւն ընելու համար, պարտին նախապէս արտօնութիւն առնել քաղաքապետութենէն ու ոստիկանութենէն։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ մէջ անցեալ շաբաթ օր ոճիր մը գործուեցաւ։ Մէհմէտ անուն մարդ մը որ իր կնոջմէն զատուած կ'ապրէր, նոյն իրիկունը յանկարծ անոր տունը գնաց։ Իր զաւակը գգուել վերջը, Մէհմէտ ռէվոլվէրը քաշելով հինգ անգամ կրակ ըրաւ կնոջը ու զոքանչին վրայ, բայց գնդակները վրիպեցան. ասոր վրայ Մէհմէտ դաշոյնով քանի մը հարուածներ տուաւ երկու կիներուն ու փախաւ, բայց ոստիկանութիւնը վրայ հասնելով ձերբակալեց Մէհմէտը որ խոստովանեցաւ իր գործած ոճիրը։ Վիրաւորեալները հիւանդանոց տարուեցան։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը երէկ դատեց Ղալաթիոյ երգեցիկ սրճարաններէն մէկին սպասաւորը, Թանաշ որ անցեալ օգոստոսին ածելիով վիրաւորած է Մարիքա անուն իտալացի երգչուհի մը։ Թանաշ դատապարտուեցաւ երեք տարուան բանտարկութեան։

—Նոյն ատեանը մօտերս պիտի դատէ Գասպար Շաբաթական անուն Հայը որ անցեալ յունուարին Վէզիր խանի մէջ պատմաճի Ակնցի Կարապետը ու տղան Ցովհաննէսը սպաննած է։

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԱՐԿԱԾ — Երէկ, ժամ 6ին, Ղալաթիայէն Օրթագիւղ գացող Թրամուէյի 49 Թիւ կառքը Թոփխանէէն անցնելու պահուն, անիւը կոտրելով մէկ կողմի վրայ մնաց։ Ուղեւորները թեթեւ վախցան, բայց բարեբաղդաբար արկած մը չպատահեցաւ։ Ուղեւորները ուրիշ կառք մը փոխադրուեցան։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ շոգենաւ մը երէկ առտու Ունգաբանի կամուրջին բացուածքէն անցած ատեն, անոր Ազապ Գափուի կողմին զարնուեցաւ և բաւական վնասեց։ Այդ ընդհարումին հետեւանքով չորս մատ բացուեցաւ կամուրջին՝ Ազապ Գափուի եզերքին միացած տեղը, որով հոն գտնուած պահականոցին շէնքն ալ վնասուեցաւ։

ԿԱՌՔԻ ԱՐԿԱԾ.—Երէկ էսկի Զապթիէի մօտ վարձու կառք մը տապալեց Ստեփան անուն 65 տարեկան հայ մը որ Կէտիկ Փաշայի մէջ ծխավաճառ է։ Ստեփան ձախ ականջին վրայէն ծանրապէս վիրաւորուած ըլլալով, նախնական դարմանները ըլլալէ ետքը հիւանդանոց ղրկուեցաւ։ Կառապանը, Շեվքէթ ձերբակալուեցաւ։

ԹԱԳՍԻՄԻ պարտէզին ետեւի կողմը, առջի օրը, գտնուած իտալացիի մը դիակին վրայ քննութիւն կատարուելով հաստատուեցաւ թէ անձնասպան եղած է, վասն զի գնդակը վէրքին շատ մօտէն մտած է՝ վարէն վեր։ Այդ իտալացին մարտ 14ին Թրիէսթէէն Կ. Պոլիս եկած էր։

ՍԱԼՄԱ ԹՈՄՐՈՒՔԻ կողմը, անցեալ իրիկուն, Քրիս ու Թանաշ անուն երկու մարդեր գինովութեան հետեւանքով կռուի բռնուեցան։ Թանաշ վիրաւորեց Քրիսը և երբ կը փախչէր, ձերբակալուեցաւ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Արքաթի փողոցին մէջ, չորեքշաբթի իրիկուն, Նիազի ու Ատիլ անուն երկու անձեր գինով վիճակի մէջ կռուեցան։ Նիազի դաշոյնով ծանրապէս վիրաւորեց իր հակառակորդը։

SIROP DE RAIFORT

Մորթին թարմութիւնը ապահովելու, ախորժակը շատցնելու, գեղձերու խցումը և մորթի բորբոքումը արգիլելու, վերջապէս տղոց բոլոր տկարութիւնները վերցնելու համար միակ դեղն է Կռիմօ և Ընկ. Ռէֆօռի եոտաւոր օշարակը որ եօտը կը պարունակէ ճիշդ այն վիճակով որով կը գտնուի ջրկոտիմին մէջ։

ԱԶԴԱՐԱՐ

Կիրակնօրեայ մանկավարժական դասախօսութիւնները, որոնք դադրած էին Զատկի տօներուն պատճառաւ, պիտի վերսկսին յառաջիկայ կիրակի Բերայի Արուեստանոցին մէջ, և պիտի տեւեն ժամ 1 ուկէսէն 5 (Ը. Ե.) յետ միջօրէի։ Պիտի դասախօսեն, Ռէթէոս էֆ. Պէրպէրեան՝ նիւթ ունենալով «Հոգեբանութիւն և իր կիրառութիւնը դաստիարակութեան մէջ», Տոքթ. Վահրամ էֆ Թորգոմեան՝ նիւթ ունենալով «Ֆիզիքական դաստիարակութիւն և դպրոցական առողջապահութիւն»։ Ուսումնական Խորհուրդը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել այս առթիւ թէ «Ուսուցչութեան ընտրելիները կարենալ ներկայ գտնուելու համար սոյն դասախօսութեանց, պարտաւոր են ի ձեռին ունենալ իրենց դպրոցական ընթացաւարտի վկայականը»։

—Գոհութեամբ կը լսենք թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը Օֆիսիէ տ'Ակադէմիի պատուանշանը տուեր է Պ. Երուանդ Մանուէլեանի, որ արդէն ծանօթ է Արեւելքի ընթերցողներուն, քանիցս իր անունը յիշատակուած ըլլալով այս սիւնակներուն մէջ։ Ֆրանսական կառավարութիւնը ուզած է վարձատրել երիտասարդ հայ գիտականին մատուցած ծառայութիւնները։ Պ. Երուանդ Մանուէլեան անուն մը ունի այսօր Ֆրանսայի գիտական շրջանակներուն մէջ, իր գիւտերով ու գիտական աշխատասիրութիւններով։ Այդ աշխատասիրութիւններէն մէկն ալ քանի մը ամիս առաջ արժանացած էր Բժշկական Համալսարանի մէկ մրցանակին, և այդ առթիւ Պ. Մանուէլեան, որ հազիւ 27 տարեկան է, անդամ ընտրուած էր Ֆրանսայի Մարդաբանական Ընկերութեան, որուն անդամները հանրածանօթ եւ ընդհանրապէս ալեւոր ծերունիներ են։ Կը շնորհաւորենք մեր ազգակիցը՝ իրեն եղած այս նոր պատւոյն համար, որովհետեւ, Օֆիսիէ տ'Ակադէմիի պատուանշանը, եթէ չենք սխալիր, այս առաջին անգամն է որ գիտութեանց մէջ անուն հանող հայու մը կը տրուի։

—Երէկ, Պատրիարքարանէ մէկ քանի կարօտ գաւառներու եկեղեցիներուն ալ եկեղեցական զգեստներ ղրկուեցան։

—Թոգատի գաւառային ժողովին 16 անդամներուն ընտրութիւնը կատարուեր և տեղեկագիրը ղրկուեր է Ազգ. Պատրիարքարան։

—Թիֆլիսի մեր Թղթակիցը կը գրէ մեզ. — Շուշիէն կը հաղորդեն հետեւեալը. «Թեմական դպրոցի հոգաբարձական հարցը որ այնչափ սուր հանգամանք ստացած էր վերջին ատեններու մէջ, վերջացաւ։ 1894էն ի վեր, երկու Հոգաբարձութիւններ հրաժարական տուին, քանի որ չէին գիտեր թէ ի՛նչ իրաւունքով պիտի կառավարէին դպրոցը։ Անցեալ տարի, Էջմիածնէ ստացուած հրամանի մը համաձայն, Տ. Մատթէոս վարդապետ հոգաբարձական նոր ընտրութիւն պիտի կատարէր թէեւ, բայց ժողովուրդի ներկայացուցիչները խնդրեցին անկէ որ նախ Ս. Հայրապետին դիմէ և խնդրէ որ բարեհաճի ցոյց տալ թէ ժողովրդին կողմէ ընտրուած հոգաբարձուները ի՛նչ պարտականութիւն պիտի կատարեն դպրոցին վերաբերմամբ. այսինքն Մատթէոս Կաթուղիկոսի օրով հաստատուած կանոնագրութիւնը պիտի գործադրուի՞ թէ նոր կանոններ պիտի տրուին Հոգաբարձութեան։ Այս պարագան պատճառ եղաւ որ հոգաբարձուներ չընտրուին։ Եւ մինչ ժողովուրդը կը սպասէր թէ Էջմիածնէն ի՛նչ կարգադրութիւն պիտի ըլլայ այս մասին, Թեմական վարժարանին Տնօրէն Տիրայր վարդապետ քանի մը անձերու դիմելով խնդրեց որ ստանձնեն հոգաբարձուի պաշտօնը։ Երեք անձեր՝ Զաւադ-բէկ Իշխանով, Գրիգոր Քալանթարով և Սարգիս Իզրաշեվ հաւանութիւն յայտնեցին, և Ս. Հայրապետն ալ մասնաւոր կոնդակով զանոնք հոգաբարձու նշանակեց։ Այս ընտրութեան մէջ դիտելի կէտը սա է թէ, 1860 էն ի վեր այս առաջին անգամն է որ հոգաբարձուներ կը նշանակուին ուղղակի Էջմիածնայ կողմէ, մինչդեռ միշտ ժողովուրդը կը նշանակէր զանոնք։»

—Եգիպտոսի Գաւառական Վարչութիւնը Պատրիարքարանէ խնդրած է որ Նորընտիր Առաջնորդ Տ. Ցովէփ եպիսկոպոսի ընտրութիւնը հաստատուի փութով։ Ինչպէս յայտնի է, Տ. Ցովէփ եպիսկոպոս արդէն իսկ տրամադիր է մինչև մօտաւոր ժամանակ մը հրաժարիլ Ռոտոսթոյի առաջնորդութեան պաշտօնէն՝ Եգիպտոս մեկնելու համար։

—Երուսաղէմի միաբաններէն Տ. Եսայի վարդապետ՝ որ երբ Տ. Պետրոս Սրբազանի օգնական Սըվազ ղրկուած էր, Առաջնորդ Սրբազանին յանձնարարութեամբ Թոգատ գացեր է տեղւոյն Թեմական գործերու վարչութիւնը ստանձնելու համար։

—Մեր կովկասեան համակրելի աշխատակից Պ. Աբէլ Ալպէօեանց, որուն գրուածքները ամէն դասակարգի պատկանող ընթերցողներու կողմէ այնչափ բուռն հետաքրքրութեամբ կը կարդացուին, անցեալները մեզի ղրկած էր գրաւիչ և սիրուն անէքթոտներով համեմուած յօդուածներու շարք մը՝ զորս հրատարակեցինք Արեւելքի 4252-4261 թիւերուն մէջ, «Կարսից Մոսկուայ» վերնագրին տակ։ Այդ գեղեցիկ յօդուածներու շարքին մէջ սպրդեր են քանի մը սխալներ, զորս կ'ուղղենք հետեւեալներով. Թիւ 4258ով հրատարակուած հատուածին մէջ «Այդ տասը հազարները հրատարակուած դէպքումը» պիտի ըլլայ «այդ տասը հատորները», և այլն։ Թիւ 4259ով հրատարակուած հատուածին մէջ ամբողջ նախադասութիւն մը պէտք է կարդալ հետեւեալ կերպով. «Դրանցից մէկը, Սայաթ Ամիրեան ոչ միայն ձեռք առաւ հրատարակել առանձին գրքոյկով Հայկունիի այդ գրուածքները, կորցնելով դրա վրայ 1000 րուբլիի մի գումար, որը այլ եւս նա յետ չստացաւ»։ Ուրիշ տեղ մըն ալ «Բոռֆ. Տալստոյ» գրուած է, փոխանակ «Գրաֆ. Տալստոյի»։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս պատիւ ունի ծանուցանել բարեպաշտ ազգայնոց թէ՝ յառաջիկայ Նոր կիրակէ օր (16 ապրիլ) հաստատութեանս հոգեւոր պաշտօնեայ Տ. Վարդան վարդապետ Բրօխորոնեան Ս. Փրկիչ մատրան մէջ Ս. Պատարագ մատուցանելով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարէ ի հանգիստ հոգւոյ Թոփալեան եղբարց հանգուցեալ հօր մեծ. Կարապետ էֆէնտիի և յարեւաշատութիւն կենդանեաց Թոփալեան գերդաստանի։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան։

Վ. Ատենադպիր	Ատենապետ
Գ. Ի. ԷՎՐԸՆԵԱՆ	Պ. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ

Ցաւով կը ծանուցանենք թէ Պատրիարքարանի մէջ բաւական տարիներ համարակալի պաշտօն վարող Եղիազար էֆ. Հաճեան, որ բաւական ատենէ ի վեր կաթուածահար եղած էր, նախընթաց իրիկուն կնքած է իր կեանքը։ Հանգուցեալը իր բարեհամբոյր բնաւորութեամբ սիրելի էր իր բոլոր պաշտօնակիցներուն և ծանօթներուն։ Ցուղարկաւորութեան հանդէսը կը կատարուի այսօր ժամը 4ուկէսին, Մաքրիգէօյի եկեղեցւոյն մէջ։

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՍԻՍ Գրական և Քաղաքական Շաբաթաթերթի 16րդ թիւը կը հրատարակուի վաղը առտու, հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Բարիզեան Թղթակցութիւններ Արուեստահանդէսին վրայ. Դուրսէն Պ. Ք. — Արուեստահանդէսը ինչպէ՛ս կազմակերպուած է. Ցուցադրութեանց դասաւորումը. Բաժանումները. Օտար ազգութեանց մասնակցութիւնը. Քիչ մը վիճակագրական. ԱՐՈՒԵՍՏԱՍԷՐ, — Տխուր բեյեր. Փոքրիկ ուղին. ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ՓԱՆՈՍԵԱՆ։ — Փունջ գերմանական բանաստեղծութեանց. «Մինեօն». Կէօթէ. «Գիւղական եկեղեցին» Ֆրայհէր ֆոն Զէտլից. Թարգմ Ռ. Ց. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ։ — Դուրեանի «Լճակը». Ռ. ՈՐԲԵՐԵԱՆ։ — Անգլիական Գրականութիւն. «Ի. Թէնի ուսումնասիրութիւնը Շէքսփիրի վրայ». Թարգմ. Ց. Գ. ՄՐՄԸՐԵԱՆ։ — «Մասիս»ի Ցուցատետրը Տ Ա.

ՄԱՍԻՍ ձեռքէ կը ծախուի հատը ՔԱՌՍՈՒՆ ՓԱՐԱՅԻ։ Տարեկան բաժանորդագինն է կէս օսմ. ոսկի՝ թէ՛ Կ. Պոլսոյ և թէ՛ գաւառներու համար, կանխիկ։ Արտասահման 12 ֆրանք։ Խմբագրութեան կեդրոնն է Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան, Թիւ 13։

Հեռագիր
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 26 ապրիլ. — Լորտ Ռոպէրթս կը հաստատէ այն լուրը թէ Պօէրները լքած են Ուէբէնէրի պաշարումը և հեռացած Տիւիթսդորբի շրջականներէն։ Ցետոյ քաշուեր են դէպ ի հիւսիսային արեւելք՝ Լէտիպրանտի ուղղութեամբ։

—Պօէրները վերստին տիրեր են Պօշօֆի։

—Բրէթօրիայի մէջ գործարան մը պայթելով տասը հոգի մեռեր և քառասուն հոգի վիրաւորուեր են։

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ՏԸՊԼԻՆ. — Անգլիոյ Թագուհին այս առտու Իրլանտայէն մեկնեցաւ։

ՍԵՐՊԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

ՊԷԼԿՐԱՏ. — Աղէքսանդր Թագաւորը օգոստոսին Բարիզ պիտի երթայ Արուեստահանդէսը այցելելու։ Միլան Թագաւորը ոչ-պաշտօնապէս պիտի երթայ։

ԼՈՆՏՈՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ. — Հաշուեյարդարումի Ռըբռոնները չափաւոր սակերով կատարուեցան։

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

Նոր հրատարակութիւն
Ա.—ԱՐՈՒԱՐՁԱՆԻՆ ՏՂԱՆ 3 հատոր
Բ.—ՀԱՆՐԱԿԱՌՔԻՆ ՈՃԻՐԸ 1 հատոր
Թարգմանութիւնք Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆԻ

Խիստ հետաքրքրաշարժ, գրաւիչ և միանգամայն բարոյացուցիչ վէպեր։

Կը գտնուին ամէն գրավաճառաց քով։

Կեդրոնատեղին է Պաղտատլեան գրատուն, Սուլթան Համամ, Թիւ 14։

Գին իւրաքանչիւր հատորին 5 ղրուշ։
4—5

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ց. Ռ.	24	37 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	24	39 1/2
Ամէնէն վար գին	»	24	37 1/2
Րումէլիի երկթ. գոց	Ֆր.	120	50
Ամէնէն բարձր գին	»	120	75
Ամէնէն վար գին	»	120	50

ԲԱՑՈՒՄ 14 Ապրիլ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ց. Կ.	24	37
Րումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	120	25
Օսմանիյէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթօմ.		2	35
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօր	Ա. Ռ.	0	15
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	35
Թրամուէյ բաժնեթ.		700	—
» ժուիսանս		223	1/2
» պարտաթ.	Ֆր.	480	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	483	—
Թրանսվալ	»	71	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	18
Անգլիական ոսկի	»	110	08
Ռոլ էմբէրիալ	»	90	15
Քրքմից	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	10
Մէճիտլը	»	95	—
Բաւալը Ցղէտղրամ	Օ. Ռ.	2	61

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	—
» » » չէք	»	109	30
Բարիզ » »	Ֆր.	23	05
» » » չէք	»	23	95
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	64
Վիեննա չէք	Ֆիոր	22	11

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 26 Ապրիլ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		100	90
» » 3 1/2 %		103	—
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	10
) գոց.	»	23	10
» » » Բ.	»	—	—
» » » Գ.	»	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	577	—
Օսմանիյէ	»	425	50
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	122	25
Օսմ. մաքսատուն	»	511	37
Օսմ. Ռէժի	»	325	—
Բրիօռիթէ Թիւլը 4 %		484	—
Քրէտի Լիոնէ		1172	—
Իտալական Ռանթ	»	95	20
Սպանիական արտաքին	»	73	65
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		—	—
Թրանսվալ	»	73	25
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	185
Ֆրամազեղչ	»	03	50

ԼՈՆՏՈՆ, 26 Ապրիլ

Անգլիական Քոնսոլիտէ	100	68
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	—	—
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	22	62
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.	22	62
Օսմանեան Պանքա	12	87
Ռուսական 1890	103	25
Հելլենական 5 %	40	50
» Մօնօբօլ	45	50
Պուլկարական 1888	85	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	105	25
Տօմինիալ	103	25
Թրանսվալ	3	85
Այտըն երկաթուղի	10	—
Փոխարինութիւն	25	435

ՊԵՐԼԻՆ, 26 Ապրիլ

Ռուպլը	»	216	65
Րումէլիի երկաթուղի	»	119	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	300

ՎԻԷՆՆԱ, 26 Ապրիլ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	243	80
Րումէլիի երկաթուղի	»	119	—
Օսմ. Ռէժի	»	156	—

ՊՐԻՒՍԷԼ, 26 Ապրիլ

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	22	95
Րումէլիի երկաթուղի	120	50

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.
Հաստատուած 1852ին

Կեդրոնական գրասենեակ ընկերութեան յԱնգլիա «Լանքաշայր Ինշիւրընս Քիւմփընի Էքսչէնճ Սթրիթ, Մանչեսթըր։

Դրամագլուխ	անգլ. ոսկի 3,000,000
Պահեստ	» » 1,574,400

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
Հրդեհի ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեպհականութեանց վրայ, ինչպէս քարաշէն և փայտաշէն տուներ կարասիք, վաճառականական ապրանք, ևլն., ևլն., ամենանպաստաւոր պայմաններով, ո և է կերպով։

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ
Այս ընկերութիւնը ամէնէն նպաստաւոր պայմանները կ'ընծայէ կեանքերնին ապահովագրել ուզողներուն։

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՄԸ
Տիեզերական ապահովագիր, անվիճելի, առանց սեղմումի և շահուց մասնակցութեամբ։
Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն
ՊՕՆՏ ՍԷԼԸՐ և ԸՆԿ.
Թիւ 4, Քիւչիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա
88—104

ՎԱՐՁՈՒ ԿԸ ՏՐՈՒԻՆ լաւ կահաւորուած, սքանչելի տեսքով, օդաւէտ ու շատ աժանագին սենեակներ՝ որոնք կրնան օգտակար ըլլալ մանաւա՛նդ ընտանիքներու։

Դիմել Խաչիկ Կօկօսեան Տանը, Բերա, Թէփէ-Պաշի, Թիւ 23՝ ժամտենին դէմը։ Արագ սպասարկութիւն։
18—20 554

ԻՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Հիմնեալ 1828—1829ին
1828
L'UNION
DE PARIS
ՆԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ
97 Միլիոն
ՆԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ
137 Միլիոն
Ընկերութեան գրամատունն է
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ
Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Տնօրէն
Սիմոն էֆ. Քայըքճեան
Կենաց ճիւղին տեսուչ Միհրան էֆ.
Տէր Ներսէսեան
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Թաշնապուրուն Խան, Օսմ. Պանքային դէմ։

ԴԻՄԱՑԿՈՒՆ ԵՒ ՃԱՇԱԿԱՒՈՐ հովանոցներ ու գաւազաններ և հովանոցներու հինցած կերպասները փոխելու համար թէ՛ սեւ և թէ գունաւոր կերպասներ։

Պէտք ունեցողներէն կը խնդրէ մէյ մը իրեն դիմել, հանրածանօթ հովանոցավաճառ Ղալաթիոյ՝ ՄԻՀՐԴԱՏ Վ. ՀԱՅԿԱԶՆ։

ՕԳՈՒՏ ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ 1888
Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ.
Պարոնայք Սզոդ եւ Պօուն,
Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն, իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ ծծուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անոր ընծայած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

AU
PRINTEMPS
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
345, Բերա, Մեծ փողոց, 345
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Տիկին,

Պատիւ ունինք ծանուցանել Ձեզ թէ Բերա, Մեծ Փողոց, Թիւ 345, «Օ ՓՐԷՆԹԱՆ» անուն մեծ վաճառատուն մը հաստատած ենք որուն բացումը տեղի պիտի ունենայ ապրիլ 25ին։

Մեր նորաձեւութեանց մթերքն են խիստ ընտիր բրդեղէններ, կերպասներ, մետաքսեղէններ և կանանց արդուզարդի յատուկ առարկաներ, որոնք արդէն Բարիզէն հասած են։ Բոլոր վաճառքներու ընտրութիւնը մեծ ուշադրութեամբ կատարուած է։

Մեր վաճառատան ապրանքները միմիայն Ֆրանսական են, խնամով պատրաստուած ընտիր տեսակէ, և իրապէս չափաւոր ու աժան գիներով։

Յուսալով որ Ձեր այցելութեամբ պիտի պատուէք զմեզ, կը խնդրենք, Տիկին, ընդունիլ մեր խորին յարգանքները։
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
574 6—30

—)(29)(—

ՆԻՔՕԼ ՄԷՅՐԱ

ԿՌԱՊԱՇՏ ՀՆԴԻԿՆԵՐԸ

Դ. ՄԱՍ

ՏԱՃԱՐԻՆ ՀՐԴԵՀԸ

Ա.

ԲԱԺԱԿԻՆ ՈՒ ՇՐԹՈՒՆՔԻՆ ՄԻՋԵՒ

Ալ այս անգամ բնաւ տարակուսելու պատճառ մը չկար։

Օտարականը իր ըսածները հաստատած էր ջախջախիչ ապացոյցով մը։

Թիրուվալլուվէր սպառնական սոսկալի նայուածք մը ուղղեց դէպ ի սրբարանը՝ ուր քրմուհին մեռելէ մը տարբերութիւն չունէր այդ պահուն։

Ցետոյ արագ շարժում մը ըրաւ դէպ ի Պ. Թոքսըն։

Բայց այս վերջինը ամուր մը բռնեց անոր բազուկէն ու զայն կեցուց ըսելով.

—Եթէ շարժում մըն ալ ընելու ըլլաս սրուակը ձեռքէս առնելու համար, գիտցի՛ր որ գետինը կը զարնեմ զայն ու կտոր կտոր կ'ընեմ։

Թիրուվալլուվէր ակներեւ յուսահատութեամբ մը ետ քաշուեցաւ։

—Կը խոնարհիմ, ըսաւ, պէտք է բռնեմ խոստումս։ Սրուակը ինծի յանձնելէ առաջ ի՛նչ կ'ուզես որ ընեմ։

Պ. Թոքսըն յաղթական նայուածք մը կը պտտցնէր բոլոր ներկաներուն վրայ։

Այդ պահուն կացութեան տէրն էր ինք։

Ցետոյ շատ ալ ուրախ էր, որովհետեւ վերջ ի վերջոյ պիտի կրնար ինքզինքը ենթարկել այն փորձին՝ որուն համար այնչա՛փ զոհողութիւններ ըրած, այնչափ նեղութիւններ կրած էր մինչեւ այդ ժամը։

—Կ'ուզեմ որ ինծի բերել տաս վիզոսկրէ բաժակը, պատասխանեց քահանայապետին։

Թիրուվալլուվէր նշան մը ըրաւ և իսկոյն բերին Ամերիկացիին յանձնեցին բաժակը։

Պ. Թոքսըն բացաւ սրուակը և անկէ քանի մը կաթիլ ծորեցուց վիզոսկրէ բաժակին մէջ։

Ցետոյ, բաժակը վեր բարձրացուց ու պատրաստուեցաւ պարունակութիւնը խմելու։

Ներկաները ապշութեամբ կը դիտէին զինքը։

Թիրուվալլուվէր վագրի մը կեցուածքը ունէր այդ պահուն։

Կը սպասէր որ օտարականը խմէ իր բաժինը, որպէս զի վերջապէս կարենայ ձեռք անցնել այդ այնչա՛փ բաղձացուած սրուակը։

Գալով քրմուհիին, երբոր տեսաւ որ օտարականը բաժակը շրթունքներուն կը տանի, սոսկալի յուզման մը մէջ ինկաւ և սկսաւ կրցածին չափ ուժով սանդուխն ի վար իջնել։

—Կեցէ՛ք, կը պոռար անգլիերէն լեզուով, կեցէ՛ք, մի՛ խմէք։

Բայց Պ. Թոքսըն, առանց այդ ձայնը լսելու, շրթունքները բացած էր արդէն ու բաժակը կը խոնարհեցնէր մէջինը խմելու համար։

Ցանկարծ հրաշք մը տեղի ունեցաւ։

Լաքշմէ սնտուկին մէջէն Սուքրիանա սկսաւ շարժտկիլ։

Երկվայրկեան մը ետքը բազուկը բարձրացաւ, ռէվօլվէրով մը զինուած։

Կրակ ըրաւ....

Ու բաժակը կտոր կտոր եղաւ Պ. Թոքսընի մատներուն մէջ։

Ամերիկացի գիտունը չէր կրցած խմել նուիրական հեղուկը որ գետնին վրայ թափած էր։

Բ.

ՍՈՒՔՐԻԱՆԱՅԻ ՎՐԷԺԽՆԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կարելի չէ նկարագրել այն ազդեցութիւնը զոր փաքիրին յանկարծական շարժումը ունեցաւ Նիրվանականներուն վրայ։

Մոմիա մը թեւը առաջ կարկառէ և ռէվօլվէրի հարուած մը արձակէ՛.... Եւ ըսել թէ այդ մոմիան եօթը տարիէ ի վեր խոր քունի մը մէջ թաղուած էր։

Նիրվանականներէն շատեր ծունգի եկան իսկոյն և իրենց ճակատը սալաքարերուն քսել սկսան։

Քահանայապետն ալ, որ ռէվօլվէրի գնդակին սուլումը իմացած էր այնչափ մօտէն, անհուն յուզման մը մատնուած, սոսկումով կը դիտէր ամերիկացի գիտունը, որ տակաւին ինքզինքը չէր գտած։

Մինչ այն վայրկեանին՝ ուր բաժակը ջախջախուած էր իր մատներուն մէջ, զգաց որ իր երկու բազուկներ իր վզին կը պլլուին։ Միեւնոյն ատեն ձայն մը լսեց որ կ'ըսէր.

—Հայրս, հայրս, սիրելի հայրիկս։

Տօքթէօռը, որ տարապայման խելացութեամբ մը օժտուած էր, կայծակի արագութեամբ հասկցաւ կացութիւնը։

Իսկոյն ճանչցած էր իր աղջիկը, Տէպորան, շպարուած ու Սիթայի հագուստները հագած։

Հասկցած էր անմիջապէս թէ իր այնչափ սիրեցեալ աղջիկը զինքը փրկելու համար անհաւատալի եղերերգութեան մը դիւցազնը հանդիսացած էր այդ մթաստուեր սրբարանին մէջ, և ինք, անոր հայրը, անգիտակցաբար շարունակ առիթը փնտռած էր զայն կորսնցնել տալու։

Պ. Թոքսըն բոլոր ասոնք մտաբերելով, վերջին ծայր յուզուեցաւ։

Իր հօր սիրտը յաղթեց գիտունի յամառութեան։

Եւ սկսաւ աղջիկը սեղմել կուրծքին վրայ։

—Տէպորաս, իմ սիրելի Տէպորաս, կը հեծեծէր, զայն համբոյրներու տակ ծածկելով։

Բոլոր ասոնք հազիւ քանի մը երկվայրկեան տեւած էին։

Ցանկարծ, մեհեանին մուտքի դրան կողմէն նուիրական սկահակը հնչեց։

Դուռը բացուեցաւ ուժով մը և ոսկրուտ, անգոյն ու մեռելի նմանող մարդ մը Նիրվանականները ճեղքելով առաջ անցաւ և քանի մը ոստումով մեհեանին կեդրոնը հասաւ աղաղակելով.

—Վրէ՛ժ, վրէժ. չէ՞ք ճանչնար զիս, վրէ՛ժ, ես եմ Սուքրիանան....

(Շարունակելի)

ՏՈՔԹ. ՆԻՒՎԱԶ ԱԼԻ

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆՑԻ ԱԿՆԱԲՈՅԺ

Հնդկաստանցի նշանաւոր ակնաբոյժ Նիւվազ Ալի խան, որ երկար ատենէ ի վեր ակնաբուժութեան արհեստը կատարեալ ճարտարութեամբ ի գործ դրած է օտար երկիրներու և մանաւանդ կայսերական նահանգներու մէջ, և ամէն տեսակ հինցած և նոր աչքի հիւանդութիւնները դարմանած է կատարեալ յաջողութեամբ, այս անգամ Հնդկաստանէն վերադարձած ըլլալով Բերա, Թէքքէ Ճատտէսի 637 թիւ տանը մէջ հաստատուած է։ Ամէն առտու ժամը երկուքէն մինչեւ ինը հիւանդներ կ'ընդունի, նմանապէս Չորեքշաբթի և Շաբաթ օրերը երկուքէն մինչեւ ինը ձրիաբար կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները։ 580 1—30

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԷԹԻԷՆ Թ. ԲԷՋՄԱՃՕՂԼՈՒ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց,
Մահրի խան, Թ. 2

Վերոյիշեալ դրամատունը ամէն տեսակ վաճառականական ու պանքայի գործառնութիւններ կ'ընէ։

Արժէթուղթեր աւանդ առնելով փոխատուութիւն։— Գաւառները և արտասահման ղրկուելիք գումարներու գանձում և առաքում։— Կտրօններու զեղչ, չէքեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ և Յունաստանի համար։—Այս դրամատան մէջ՝ ամսական 20-100 ղրշ. վճարելով կարելի է գնել՝ Օսմանեան և Հելլենական երկաթուղիի պարտաթուղթեր, Եգիպտական Քրէտի Ֆօնսիէ, Վիլ տը Բառի, Վիլ տը Պրիւսէլ, Բարլեթա, Վիլ տը Բառիի քառորդ թուղթեր, եայլն, այլն։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ՊԱՏՃԱՌԸ

Շատ մը հիւանդութեանց գլխաւոր պատճառը արեան տկարացումն է. երկաթը որ արեան յժ. տուող միակ տարրն է կամ բոլորովին անհետացած է անկէ և կամ խիստ անբաւական չափով մը մնացած է։ Տժգոյն տղաք, օրիորդներ ու դեռահաս տիկիններ որոնք իրենց տարիքին պահանջած կայտառութիւնը չունին, չափազանց աշխատութեան ու ծայրայեղութեան պատճառաւ հիւծած անձինք, բոլորովին տկարացած և առողջութիւննին խանգարուած ծերեր և վերջապէս բոլոր այս կարգի տկարակազմներ ենթակայ են արեան տկարութեան։ Ուրեմն պէտք է զօրացնել արիւնը երկաթով սնուցանելով զայն։ Բուժումի այս տեսակին համար —որուն շատ մարդիկ կրնան պէտքն զգալ, քանի որ ամէնէն առողջ կազմուածքն իսկ կրնայ օր մը տկարանալ—անհրաժեշտ է գործածել կաթիլներու մէջ ամփոփուած ՖԷՐ ԲՐԱՎԷն ամէնէն հռչակաւոր բժիշկներ Ֆէրպրավէ կը յանձնարարեն վերոյիշեալ պարագաներու մէջ։ Առողջութիւնը, ոյժն ու մարմնոյ գեղեցկութիւնը վերստանալու համար կը բաւէ քիչ մը ժամանակ այս դեղէն 15—20 կաթիլ առնել ամէն ճաշի։ 8—10

ԱՂԻՒՐ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք տանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանոսի նման զզուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք գնել՝

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բաստէօռեան դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ ուրիշ լուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխուցաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։

504 14—52

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ըւմպրիա	7718	[illegible]	4581
Էթրուրիա	7718	[illegible]	2574
Սէրվիա	7394	Մարաթոն	2408
Աւրանիա	7268	[illegible]	2831
Բավօնիա	5587	[illegible]	2168
Սէֆալօնիա	5517	[illegible]	2248
Գալլիա	4809	Պալմիրա	2144
[illegible]	4557	[illegible]	1899
[illegible]	4145	Մարօքքօ	1851
[illegible]	4676	[illegible]	1295
[illegible]	4614	Լուքանիա	12950
[illegible]	4845		

Շէրպուրկ շոգենաւը, Նաւապետ Քարպինս, ընդհանուր վաճառքով Լիվրբուլէն հոս պիտի հասնի, Իզմիրի ճամբով ամսոյս 28ին (Ն. Տ.)։

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյմանէթճի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա. Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 25

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՐԵԱՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տրք Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

([illegible] Զըղըվէլեանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ [illegible] ցաւած ակռաներն ալ առանց ցաւի կը քաշեն. [illegible]

Նորահնար եղանակաւ ոսկի, [illegible], և պլաթին ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, [illegible]

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ [illegible] գեղերու և ամենակատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ, առանց ցաւի [illegible]

Տ. Գ. Չքաւորները կ'ընդունի օրերն ալ, (Շաբթը [illegible]) ինչպէս նաեւ ամէն օր, ([illegible]) ձրիաբար կը դարմանեն։

Մասնաճիւղ.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՔՕՆԻՆԻԱ 11 197

ՎԵՆՍԱՆ ՓՕՅԱՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲԺԿ. ԵՒ ԱԿՆԱԲԺԿ. ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Կ. Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Ճէլալ Պէյ խանի կից, թիւ 1.
Չիֆթէ Սիլէր մաղազասը

Վերոյիշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական և վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կակուղ և կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, աճուկի կապիչներ (գասըգ պաղը), տեսակ տեսակ գրխներ (շիրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափեր, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (միքրոսքոբ) փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի եւայլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները խիստ աժան։

NEVRALGIES Անգար Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տօքթէօր CRONIERի ՀԱԿԱՋՂԱՑԱՒԱՅԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐՈՒՆ Տուփը 3 Ֆրանք, ճամբու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց թիւ 23։ Կը ծախուի նաեւ բոլոր դեղարաններու մէջ։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն յեւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իտալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 225 ՄԻԼԻՈՆ Ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 5,503,000,000Ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 545 միլիոն։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագրերը։ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձման թուականէն սկսեալ կերաշխաւորէ արհեստի, բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները, առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ տարուէ տարի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կըլլայ կանխաւ ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ Առաջին տարեվճարէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունքէ անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին բրած բոլոր մասնավճարներով, ինչպէս նաեւ ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ժ. Բի. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհ.-Պատուիրակ
192 Ա. ԶՈՒՀՐԱՃԵԱՆ
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	2500
[illegible]	3000	[illegible]	2400
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՎԻԹՕԼ Ե ԸՆԿ.
Ռէթթօլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ Ե ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆր. անք	27,000,000
Պահեստի դրամ	»	52,002,500
Տարեկան հասոյթ	»	70,339,912

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն՝ մթերանոցներ և բնակութիւններ և անոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիններով։ 514

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, [illegible] խան. 20 21 22

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամէնէն ախորժահամ ձկան իւղն է «հիփօֆօսֆիթ տը շօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՅԼԸ (սքրաֆա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՇԻԿՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Ներածող ի Կ. Պոլիս ՀԱՄՄԵՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ 531

Կաթիլներու մէջ ամփոփուած

ՖԷՐ ԲՐԱՎԷ

ԱՄԵՆԷՆ ազդեցիկ դեղ է
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒ
ԴԵՂՆՈՒԹԻՒՆ
ՏԺԳՈՒՆՈՒԹԻՒ
բուժելու։ Ոչ ա
խորժ. համ. ունի
ոչ ատամները
բոլոր բժիշկները
յանձնարարեն Ֆ
ԲՐԱՎԷն.
Պնդութիւն չի բե
Ակռաները չի սե
ցներ. Կառնուի ժամա
Ճաշի մէջ կառն

Առողջութիւն, Կայտառութիւն, Ոյժ եւ Գեղեցկութիւն։ Կեղծերէն զգուշանա
Կը ծախուի թէ կաթիլ եւ թէ դեղահաբ ձեւ
ամէն դեղարաններու, մթերանոցներու մէջ.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

[illegible] ՆԱՒԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ընդմէջ Հըլէ, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	[illegible]	1497	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	186
Ալէքթօ	3807	[illegible]	2906	[illegible]	1895	Մարէնկօ	2272	[illegible]	1113
Անճէլօ	1541	[illegible]	595	[illegible]	775	Մարչէլլօ	3709	[illegible]	1735
Արքօսօ	2377	[illegible]	1511	[illegible]	1331	[illegible]	3357	[illegible]	1187
[illegible]	1832	[illegible]	937	[illegible]	2720	[illegible]	1057	[illegible]	1200
[illegible]	1264	[illegible]	2258	[illegible]	3600	[illegible]	1735	[illegible]	1828
[illegible]	1078	[illegible]	1718	[illegible]	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1845
[illegible]	841	[illegible]	504	[illegible]	1654	[illegible]	1088	[illegible]	3837
[illegible]	1431	[illegible]	2464	[illegible]	5340	[illegible]	4100	[illegible]	1470
[illegible]	1871	Էլտօրատօ	1526	[illegible]	1086	[illegible]	4036	[illegible]	487
[illegible]	1337	[illegible]	1481	[illegible]	1053	[illegible]	1555	[illegible]	2627
[illegible]	1244	[illegible]	854	[illegible]	2307	[illegible]	1637	[illegible]	1314
[illegible]	1094	[illegible]	1828	[illegible]	1750	[illegible]	540	[illegible]	1286
[illegible]	3729	[illegible]	848	[illegible]	1053	[illegible]	2229	[illegible]	3398
[illegible]	1834	[illegible]	4583	[illegible]	2212	[illegible]	1663	[illegible]	1850
[illegible]	2637	[illegible]	3069	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէնօ	1200
[illegible]	4236	[illegible]	1263	[illegible]	3191	Ռօմէօ	1789		

Իպրօ շոգենաւը, Նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած, պարպած և Օտեսա ուղղեւորած է։

Մուրիլլօ շոգենաւը, Նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Մէթրօ շոգենաւը, Նաւապետ Ճօնս, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԸՆՏ ՐԻԶՕ
Թիւ 23—24. Բիւչիւք Միլէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP RUSS

NAVIGATION A VAPEUR E
COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻ

Շաբթուան Երթեւեկութիւն

Երկ. 11 24 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դ. 12 25 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա 10ին միջօրէէն առաջ (հարցում լով Աղեքսանդրը ... Բորտ-Սայիտ, Յաֆա, Պէյրութ եւ Բ...)։
Ե 13 26 Օտէսա ժամը 6ին միջօրէէն ա
Ու 13 26 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օր Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Բաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի
Ուր. 14/27 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԸ

Ապրիլ 30ին Սիւէֆասի, Անատոլուի Եզր

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մայիս 1ին Սիւէֆասի, Մարսիլիա։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար. Առաջին կարգի 245 Ֆրանք. 2. կարգ 175 Ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարա վրայ։ 516 Թ. ԲՐ

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1900 Մարտ. 1 |Ն.Տ.| հինգշաբթիէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ	ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ. 34 Խառն Առտ. Ժ. Վ.	Թ. 2 Ճամբ. Առտ. Ժ. Վ.	Թ. 4 Ճամբ. Առ. տ. Ժ. Վ.	Թ. 6 Ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 36 Խառն Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 8 Ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 10 Ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. Ճամբ. Առտ. Ժ. Վ.	Թ. Ճամբ Առտ. Ժ. Վ.	Թ. Ճամբ. Առտ. Ժ. Վ.	Թ. Ճամբ. Առտ. Ժ. Վ.
Քարաքէօյ Կամուրջ մկն.	12 20	2 32	4 5	6 20	8 7	10 30	11 30					
ժմ.	12 45	2 57	4 30	6 45	8 32	10 55	11 55					
Հայտար Փաշա մկն.	1 10	3 6	4 42	6 55	8 47	11 5	12 5					
Քըզըլ Թօբրաք »	— —	3 13	4 49	7 2	8 57	11 12	12 12					
Ֆէնէր Եօլու »	1 21	3 17	4 53	7 6	9 2	11 17	12 17					
Կէօզ Թէփէ »	— —	3 22	4 58	7 11	9 8	11 22	12 22					
Էրէնքէօյ »	1 31	3 27	5 2	7 16	9 13	11 28	12 27					
Պօսթանճըք »	1 40	3 35	5 10	7 24	9 24	11 36	12 35					
Մալթէփէ »	1 51	3 46	5 20	7 34	9 38	11 46	12 45					
Քարթալ »	2 5	3 57	5 31	7 46	9 54	11 57	12 56					
ժմ.	2 15	4 5	5 39	7 54	10 5	12 5	1 4					
Բէնտիք մկն.	2 23				10 16							
Թուզլա »	2 45				10 41							
Կէյպզէ »	3 6				11 7							
Տիլ Իսքէլէսի »	3 28				11 33							
Թավշանճըլ »	3 38				11 44							
Հէրէքէ »	3 56				12 5							
Եարըմճա »	4 16				12 25							
Թիւթիւն Չիֆթլիք »	4 29				12 41							
Տէրինճէ »	4 40				12 56							
ժմ.	4 53				1 12							
Իզմիտ մկն.	5 13											
Պէօյիւք Տէրպէնտ »	5 50											
Սափանճա »	6 20											
Համիտիէ »	6 46											
Կէյվէ »	7 36											
Աք Հիսար »	8 1											
Մէքէճէ »	8 37											
Լէֆքէ »	9 6											
Վէզիր Խան »	9 43											
ժմ.	10 24											
Պիլէճիք մկն.	10 34											
Քարաքէօյ »	11 46											
Պօզիւք »	12 29											
Ինէ Էօնիւ »	1 17											
Չուքուր Հիսար »	1 48											
Էսկի Շէհր ժմ.	2 28											
	Իրիկ.											

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ	ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ. 1 Ճամբ. Առտ. Ժ. Վ.	Թ. 5 Ճամբ. Առտ. Ժ. Վ.	Թ. 31 Խառն Առտ. Ժ. Վ.	Թ. 7 Ճամբ. Առտ. Ժ. Վ.	Թ. 9 Ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 11 Ճամբ. Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. 33 Խառն Առտ. Ժ. Վ.	Թ. Ճամբ. Առտ. Ժ. Վ.	Թ. Ճամբ Իրիկ. Ժ. Վ.	Թ. Ճամբ. Առ. տ. Ժ. Վ.	Թ. Ճամբ. Առտ. Ժ. Վ.	Թ.
Էսկի Շէհր մկն.							11 —					
Չուքուր Հիսար »							11 39					
Ինէ Էօնիւ »							12 13					
Պօզիւք »							12 47					
Քարաքէօյ »							1 21					
ժմ.							2 11					
Պիլէճիք մկն.							2 21					
Վէզիր Խան »							2 58					
Լէֆքէ »							3 37					
Մէքէճէ »							4 13					
Աք Հիսար »							4 40					
Կէյվէ »							5 5					
Համիտիէ »							6 1					
Սափանճա »							6 19					
Պէօյիւք Տէրպէնտ »							6 47					
ժմ.							7 24					
Իզմիտ մկն.			12 —				7 44					
Տէրինճէ »			12 23				8 —					
Թիւթիւն Չիֆթլիք »			12 34				8 10					
Եարըմճա »			12 50				8 22					
Հէրէքէ »			1 22				8 48					
Թավշանճըլ »			1 36				8 58					
Տիլ Իսքէլէսի »			1 48				9 8					
Կէյպզէ »			2 24				9 38					
Թուզլա »			2 46				9 56					
ժմ.			3 10				10 15					
Բէնտիք մկն.	11 55	1 56	3 20	5 49	7 37	9 17	10 25					
Քարթալ »	12 4	2 6	3 32	5 58	7 47	9 27	10 42					
Մալթէփէ »	12 15	2 17	3 48	6 10	7 58	9 39	11 2					
Պօսթանճըք »	12 25	2 27	4 2	6 20	8 8	9 49	11 17					
Էրէնքէօյ »	12 35	2 37	4 16	6 28	8 17	9 59	11 3					
Կէօզթէփէ »	12 39	2 41	4 20	6 32	8 21	10 3	— —					
Ֆէնէր Եօլու »	12 45	2 46	4 25	6 37	8 26	10 8	11 4					
Քըզըլ Թօփրաք »	12 49	2 50	4 29	6 41	8 30	10 12	— —					
ժմ.	12 55	2 56	4 37	6 47	8 36	10 18	11 5					
Հայտար Փաշա մկն.	1 3	3 4	4 50	6 55	8 44	10 26	12 5					
Քարաքէօյ Կամուրջ ժմ.	1 28	3 29	5 15	7 20	9 9	10 51	12 30					
							Իրիկ.					